БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 120 (17.402). • 27 май 1979 йил, якшанба • Баҳоси 2 тийин.

МЕҲНАТ МУВАФФАҚИЯТИ

«Узплодоовошвинпром» саноат корхоналари, ишлаб чиқариш аграр бирлашмалари ва совхоз-заводлари КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил ноябрь Пленуми қарорларини бажара бориб, маҳсулот реализация қилиш беш ойлик планини муддатидан илгари бажардилар.

Ой охиригача тасдиқланган планга қўшимча равишда 5,4 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади ва реализация қилинади.

(ЎзТАГ).

КПСС XXV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

МЎЛ ҲОСИЛ — ИШИМИЗ МЕЗОНИ

Раҳимбой Бобожонов бригадаси кейинги уч йилда гектаридан ўртача 51 центнердан пахта ҳосили олди, тайёрлов пунктига 1210 тонна «оқ олтин» топшириб, халқ хўжалик планини ортиғи билан бажарди. Тайёрланган пахтанинг ҳаммаси биринчи сортга қабул қилинди. Маҳсулот таннархи 20 процент арзонлаштирилди, рентабеллик кўтарилди. Ҳосилдорлик ортга борган сари даромад ҳам кўпайди. Бригада аъзолари бу йил ҳосилдорликни гектар бошига 60 центнерга етказиш мажбуриятини олдилар. Юсуф Жуманиёзов бошлиқ бригада аъзоларининг иш якунлари ҳам қувончли бўлди.

Бригадаларимизда тайёрланган пахта жамланиб, колхозимиз бўйича ҳосилдорликни 41 центнерга кўтариш имкониятини берди. Халқ хўжалик планидан анча ўзиб кетилди. Давлатга сотилган 13000 тонна пахтанинг 7100 тоннаси машиналарда терилгани ҳисобга олинадиган бўлса, пахтачилик соҳасидаги ишларни комплекс механизациялаш борасида анча иш қилингани яққол кўзга ташланади.

Лекин масаланинг нозик томонлари борки, мен шу ҳақда фикр юритмоқчиман. Колхозимиз территориясида янги ўзлаштириладиган ер йўқ. Бунинг устига жамоат бинолари, уй-жойлар, чорва комплекси қурилиши, ободончилик, боғдорчилик-узумчиликка маълум миқдорда ер ажратяпмиз. Масалан, маданият даргоҳи қурилишига 10 гектарга яқин ер ажратишга тўғри келди, унинг атрофида янги боғ ташкил этилди.

Бундай шароитда пахтадан мўл ҳосил етиштириш ишда асосий мезон бўлмоғи керак. Коммунист Раҳимбой Бобожонов бригадаси ҳосилдорликда 51 центнерлик маррани эгаллаб, 60 центнерлик чўққига кўтарилиш учун курашаётган экан, ҳамма бригадаларимизни шу даражага кўтариш чораларини кўришимиз лозим. Ҳосилдорликдаги тафовутни тугатиш ялпи пахта миқдорини кўпайтиришнинг муҳим шартидир. Мутахассислар ва бободеҳқонлар билан қилинган ҳисоб-китоб шуни кўрсатдики, нисбатан паст ҳосилли бригадаларни юқори ҳосилли бригадалар даражасига кўтариш йўли билан қўшимча 1100—1200 тонна пахта тайёрлашимиз мумкин ва лозим.

Бироқ бу осонликча битадиган иш эмас. Пахтазорларимизнинг тупроқ тузилиши ҳар хил, ўта ва ўрта шўрланган, шўрланишга мойил ерлар бор. Бунинг устига сизот сув юза жойлашган, сув барча суғориш тармоқларида бир маромда оқмайди. Аммо бу нуқсонларни тузатиш қўлимиздан келади. Бу йил колхозимиз бўйича ҳосилдорликда рекорд кўрсаткичга эришишни бош вазифа қилиб қўйдик. Шуни деб чигит экиладиган ерларнинг шўрини уч мартагача ювдик, зовурларни чуқур қазиб, сизот сувни қочирдик, тупроқ қатламини қиздириш мақсадида шудгорлаш ва чигит экиш даврида ҳар гектар ер ҳисобига 15—20 тоннадан органик ўғитлар солдик.

Бу ҳам кутилганча натижа бермади. Бултур Хоразмда чигит экишга қадар кўп ёғингарчиликлар бўлган эди. Бу йил чигит экиб бўлингандан кейин ҳафталаб жала қуйди. Оқибатда ўғитлар тупроқнинг қуйи қатламига чўкди, чигитнинг униб чиқиши хавф остида қолди. Лекин ҳеч ким саросимага тушмади, ваҳимага берилмади. Техника воситаларини вақтида шайлаб қўйганимиз қўл келди. Ер етилиши билан қатқалоқ юмшатилди, чигит ола чиққан қаторларга қўшимча уруғ қадалди, пешма-пеш яганалаш бошлаб юборилди. Энг муҳими — дастлабки парвариш бошланган кунларданоқ культивацияга зўр бердик. Ҳозир ҳар гектар майдонда 130 минг тупгача соғлом ниҳолга эгамиз.

Дала ишлари тиғизлашиб турган бир кезда ипак қурти парвариши авжга чиқди. Ягана, кетмон чопиғи ва бошқа ишларда қатнашаётган колхозчиларнинг бир қисмини пиллачилик ишига сафарбар этишга тўғри келди. Пайкалларда эса бегона ўтлар кўпайди. Рўй берган аҳволни бартараф этиш учун нималар қилиш керак? Шу савол билан халқимизга мурожаат қилдик. Қариялар, пенсионерлар, ҳатто, инвалидлардан қарийб 150 киши қалб амри билан дала ишларига отланди. Шундай қилиб, хўжалигимиз бўйича кунига 150—160 гектар майдондаги ғўзаларни комплекс парваришдан чиқаряпмиз.

Ҳозир ўяларга синчковлик билан қараладиган, туп саналадиган вақт. Ҳар гектар майдонда кўзда тутилганидан бир ниҳол кам бўлмаслигини таъминлашимиз керак. Диққат билан пайкалларга кўз ташласак, ниҳоллар дуркун ўсаётган, сарипоча бўлиб турган, уруғ текис униб чиқмаган қаторларни кўрамиз. Бунга тупроқ қатламида ёмғир намининг кўп тўпланганй, қатқалоқ сабаб бўлди. Уни тугатиш учун культивацияни кучайтирмоғимиз даркор. Негаки, культивация шўр намни парлатади, қатқалоқ юмшатилгач ўсимлик амалга киради.

Механизаторларимизнинг ҳар бири кунига 6—7 гектар майдонда культивация ўтказяпти. Айни кезда чопиқчиларимиз культиватор ишчи органлари қамраб ололмаган тиғиз тупроқни юмшатяпти. Культивация вақтида гектарига саккиз — ўн тонна органик ўғитлар минерал ўғитларга қориштирилиб қатор ораларига солиняпти, кетидан жўяклар олиняпти. Шундан кейингина пайкалларга сув таралса, обиҳаёт илдиз системасига тез етиб боради, ўсимлик сув ва ўғитлардан тез баҳра олиб, ўсиш ва ривожланиши тезлашади. Иш жараёнида сифатга алоҳида эътибор берилиши керак. Сифат комиссияси аъзолари ўз фаолиятларини кучайтирмоқдалар, бракка асло йўл қўйилмаётир. Кўпчилик бригадаларимизда иккинчи комплекс ғўза парвариши кучайтириляпти. Собир Оллаберганов бир кунда икки кунлик графикка тенг культивация ўтказиш ташаббусини бошлади. Дўнглор механизаторнинг ташаббуси ҳамманинг мулкига айлантириляпти.

Ғўзаларни эрта озиқлантириш — кўп ва эртапишар пахта етиштиришнинг муҳим омилидир. Ўтган йилларда минерал ва органик ўғитлар июль ойи охиригача ҳам қатор ораларига солинар эди. Бу йилги вазият бошқача эканини унутмаслигимиз керак. Ҳозир ғўзалар очиқиб ва чанқаб қоляпти. Сабаби, ҳарорат кўтарилаётир. Шундай экан, йиллик ўғит нормасини июнь ойи охиригача ерга солиб, май ойи охиригача ҳамма жойда иккинчи комплекс ғўза парваришини сифатли тугаллашимиз шарт, илғор бригадаларимиз эса учинчи парваришни маромига етказиш учун курашмоқдалар.

Бегона ўтлар ғўзанинг, ҳосилнинг душмани. Унга қарши курашяпмиз. Лекин ҳали тўла тугатганимизча йўқ. Айрим бригадаларимиз чигит экилган пайтда сепилган гербицидларга умид боғлаб доғда қолдилар. Бунинг устига устма-уст бўлган ёғингарчиликлар бегона ўтларнинг янада кўпайишига қулайлик яратди. Бугуннинг муҳим вазифаларидан бири ишчи кучини ҳам, техника воситаларини ҳам бегона ўтларни илдизи билан тўла тугатишга сафарбар этишдан иборат.

Сифат комиссияси аъзолари хўжалигимиз бўйича 250 гектарга яқин майдондаги ғўзаларнинг ривожи орқада қолаётгани ҳақида ахборот бердилар. Биз масалани танқидий тарзда муҳокама қилиб, оператив тадбирлар белгиладик. Ўша майдонларга қўшимча озуқа, сув, ишчи кучи, чопиқ тракторлари ажратилди. Иш бошига коммунистлар қўйилди. Техника воситалари сменалаб тўхтовсиз ишлатилди. Шундай қилиб, бир ҳафтада юз берган қолоқлик тўла тугатилди. Ўз бурчига масъулиятсизлик билан қараган бригада бошлиқлари тартибга чақирилди.

Бугун ҳамма ўзини пахтакор санаши, дала ишларида актив қатнашмоғи керак. Фурсат ўтиб боряпти. Чигит ерга тушганига деярли эллик кун бўляпти. Лекин ҳали шоналаган ғўза кўринмаяпти. Шундай экан, бутун чоралар билан парваришни кучайтиришимиз, бугунги ишни эртага қолдирмаслигимиз керак. Ҳамма бир жон, бир тан бўлиб меҳнат қилгандагина ғўза парваришидаги қолоқлик тугатилади.

Амалда шундай қилиняпти деб бўлмайди. Техника воситаларининг бир қисми турли сабаблар билан бекор туриб қоляпти. Айрим колхозчилар ипак қуртини баҳона қилиб, дала ишларида қатнашмаяпти, меҳнат интизомини бузаётган, кунлик топшириқларни бажармаётган, сифатга эътибор бермаётган механизаторлар, кетмончилар, сувчилар ҳам йўқ эмас. Бундай кўринишларга қаттиқ зарба беришимиз, ҳамма ва ҳар бир кишининг ўз постида жон куйдириб ишлашини таъминлашимиз керак. Бугун ҳамма пахтакор, ҳамманинг ўрни пахтазорда бўлмоғи даркор!

Пахтакорларимиздан 4680 тонна «оқ олтин»га мустаҳкам замин яратишни талаб қиляпмиз. Айни кезда бошқа тармоқлар ходимларига ҳам талабчанликни кучайтиряпмиз. Пиллакорларимиз тез фурсатда 18 тонна «кумуш тола» топшириб ўз бурчларини ўтайдилар. Шундан кейин улар ҳам ғўза парваришига сафарбар этиладилар. Чорвадорларимиз 71,5 тонна гўшт, 371 тонна сут, 150 минг дона тухум тайёрлаш ҳақидаги мажбуриятларини муддатидан илгари бажариш учун курашмоқдалар. Бошқа тармоқларда ҳам иш қизғин ва жадал давом эттириляпти.

1979 йил катта синов йилидир. Колхозимиз меҳнат аҳли ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йили учун белгиланган планлар ва қабул қилинган социалистик мажбуриятларни шараф билан адо этиб, синовдан муваффақиятли ўтадилар.

Р. АБДУРАҲИМОВ,
Урганч районидаги Охунбобоев номли колхоз раиси.

● РЕСПУБЛИКАМИЗ «КУМУШ ТОЛА» ИЖОДКОРЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ
● УЛКАН «ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИ УЧУН КУРАШ ҚИЗҒИН
● ИЛҒОРЛАР САФИ КЕНГАЯВЕРСИН

ПАРВАРИШ АВЖИДА

Яккабоғ райони деҳқонлари ғўза парваришини жадал суръатлар билан олиб бормоқдалар. Ғўза агротехника қоидалари асосида иккинчи ишловдан чиқарилди ва сифатли ягана қилинди. Шунингдек, минерал ва маҳаллий ўғитлар билан озиқлантирилди. Ҳамма майдонларда бир марта чуқур кетмон чопиғи ўтказилди. Шунинг учун ҳам ғўзалар кун сайин ўсмоқда.

Ғўза парваришида ротацион мотига тиркалган 215 агрегат юксак унум билан ишлатилди. Ёмғир кўп ёққани туфайли қатқалоқ босган майдонлар пешма-пеш юмшатилди.

Экин парвариши, айниқса, Энгельс номли, «Ленинизм», «Ленин учқуни», «Ўзбекистон» колхозларида намунали уюштирилмоқда. Бу йил ҳар гектар ердан 55—60 центнердан пахта етиштиришга аҳд қилган «Ленинизм» колхозининг Эшпўлат Бердиев, «Қизил Ўзбекистон» колхозининг Ислом Қаршиев, Энгельс номли колхознинг Муҳаммади Бойингитов, Калинин номли колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Усмон Қудратов бошлиқ бригадаларда ғўзалар бир текис шоналай бошлади.

Айни пайтда ерни ҳолатига қараб район хўжаликларида ғўза суғоришга ҳам киришилди. Шу кунгача 3000 гектар майдондаги ниҳол дастлабки сувдан чиқарилди.

Бу йил меҳнатсевар заршунослар 11 минг гектар ерда ғўза ўстирмоқда. Улар тадбиркорлик билан иш тутиб Ватанга ҳар гектар ердан 40 центнердан камида 41 минг тонна «оқ олтин» етказиб беришади. Шу кунларда азамат пахтакорларимиз ғўзага учинчи ишлов бермоқдалар.

М. ҚАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Каттақўрғон районидаги Ленин номли колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони коммунист Шонкёз Турсунов бошлиқ бригадаси деҳқонлари 60 центнерлик хирмон кўтариш иштиёқида фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Суратларда: [юқоридан пастга] Ш. Турсунов ва бригада майдонларидаги ғўзаларга ишлов бериш акс эттирилган.

Н. Муҳаммаджонов фотолари.

ПИЛЛАКОРЛАР ҒАЛАБАСИ

Учқўрғон райони пиллачилари давлатга 223 тонна «кумуш тола» етказиб бериб, бу соҳадаги планни бажардилар. Ҳар қути ипак қуртидан пландаги 64 килограмм ўрнига 75 килограммдан сифатли «кумуш тола» етказиб берилди. Райондаги «Ҳурмат Белгиси» орденли Ленин номли, «Учқўрғон», «Ленинград», Охунбобоев номли хўжаликларнинг пиллакорлари, айниқса, юқори натижаларга эришдилар.

Учқўрғон райони пиллакорлари яна давлатга 50 тонна пилла етказиб бериш мажбуриятини олдилар. Областнинг Задарё райони пиллакорлари ҳам ғалаба рапортига имзо чекдилар. Задарёликлар давлатга 100 тоннадан ортиқ пилла етказиб беришди.

* * *

Чиноз райони пиллакорлари халқ хўжалик плани ва ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини муваффақиятли адо этдилар. Давлатга 104 тонна аъло сифатли «кумуш тола» топширилди. Ҳар қути уруғдан ўрта ҳисобда 70 килограммдан пилла олинди. Планни анча ошириб бажарган «Октябрь 40 йиллиги», Киров номли, Энгельс номли, «Москва» колхозлари ва «Янгиобод» совхози пиллакорлари эришилган ғалабага муносиб ҳисса қўшдилар. Улар ҳар қути уруғдан 71—75 килограммдан ҳосил олдилар.

Охунбобоев номли колхознинг Очаҳол Мадиёрова, «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхозининг Ҳурсанд Мамансоқова, К. Маркс номли колхознинг Муҳаррам Тўхтахўжаева, «Москва» колхозининг Муҳаббат Сайдалиева, Киров номли колхознинг Кумушой Тўйчиева, «Янгиобод» совхозининг Солиҳа Йўлдошева бошлиқ звенолари ҳар қути уруғдан 120—130 килограммдан пилла териб олишди.

Район пиллакорлари ўз имкониятларини чамалаб кўриб, давлатга яна 20 тонна пилла топширишга қарор қилишди.

* * *

ЯНГИЙЎЛ. [Жамоатчи мухбиримиздан телефон орқали]. Район пиллакорлари областда биринчилар қаторида ғалаба рапортига имзо чекдилар. 2200 қути қурт уруғидан 138,2 тонна пилла топширилиб, план 103,9 процентга адо этилди.

Планнинг бажарилишига «Коммунизм», Ленин номли, Ҳамроқул Турсунқулов номли, Калинин номли колхозларнинг заршунослари салмоқли ҳисса қўшдилар.

Район пиллакорлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, «кумуш тола» хирмонини 166 тоннага етказиш мажбуриятини олдилар. Шунда пилла тайёрлаш беш йиллик плани тўрт йилда бажарилади.

* * *

Тошкент район пиллакорлари КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XIX съезди ҳамда КПСС Марказий Комитетининг июль, ноябрь [1978 йил] ва апрель [1979 йил] Пленумлари қарорларини амалга ошира бориб, шунингдек, социалистик мусобақани кенг авж олдириб пилла тайёрлаш бўйича олинган юксак мажбуриятларини 25 майда — муддатдан илгари адо этдилар.

Давлатга 140 тоннадан ортиқ юксак сифатли хом ашё сотилди. Ҳар қути қурт уруғидан 64 килограммдан пилла топширилди.

Район пиллакорларининг катта ютуғида план ва социалистик мажбуриятларини ошириб бажарган Навоий номли, Собир Раҳимов номли, «Тошкент», Ленин номли, Абдураҳмонов номли колхоз ва совхозларнинг пиллакорлари катта ҳисса қўшдилар. Шунингдек, районнинг Карл Маркс номли, Ильич номли, Охунбобоев номли, «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги», «Ленин йўли» колхозлари ҳамда «Ленинград» совхози пиллакорларининг муносиб улушлари бор.

Давлатга пилла топшириш давом этмоқда. Район пиллакорлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, қўшимча равишда яна 5 минг килограмм пилла сотиш мажбуриятини олдилар.

* * *

Оққўрғон районининг пиллакорлари пилла топшириш бўйича дастлабки маррани эгалладилар. Улар КПСС XXV съезди, Ўзбекистон Компартиясининг XIX съезди ҳамда КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль ва ноябрь, 1979 йил апрель Пленумлари қарорларини амалга ошира бориб ҳамда социалистик мусобақани кенг авж олдириб, катта ғалабани қўлга киритишга муваффақ бўлдилар.

Район пиллакорлари давлат қабул пунктларига 118 тонна сифатли хом ашё топшириб, ҳар қути қурт уруғидан 70 килограммдан пилла ҳосили олдилар.

Район пиллакорлари эришган бу муваффақиятга «Ленинобод», Вотинцев номли, «Озод», Куйбишев номли, Навоий номли колхозлар ҳамда «Оққўрғон» совхози пиллакорлари муносиб ҳисса қўшдилар. Бу хўжаликларда ўрта ҳисобда 75 килограммдан ҳосил олинди. Районнинг Чечак Нуриева, Рисқул Алиқулова, Наима Абдурашидова, Бувинисо Қўшнаева сингари илғор пиллакорлари пилладан юксак ҳосил кўтардилар.

Район пиллакорлари давлатга яна 22 тонна қимматли хом ашё топширишга қарор қилдилар.

Район хўжаликларида пилла сотиш давом этмоқда.

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

Афғонистон Халқ Демократик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Афғонистон Демократик Республикаси Революцион Кенгашининг Раиси ўртоқ Нурмуҳаммад ТАРАКИГА

Афғонистон Демократик Республикасининг Бош министри ўртоқ Ҳафизулло АМИНГА

Совет халқи, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, Совет ҳукумати номидан ва шахсан ўз номимиздан сизларни ва дўст афғон халқини ҳар икки мамлакатларимиз тарихидаги шонли сана — СССР билан Афғонистон ўртасида дипломатия муносабатлари ўрнатилганлигининг 60 йиллиги билан табриклаймиз.

Жаҳонда биринчи социалистик давлатнинг асосчиси В. И. Ленин Совет Иттифоқи ва Афғонистон халқлари ўртасидаги тенг ҳуқуқли ва дўстона муносабатларга асос қўйган эди.

Афғонистонда халқ ҳокимиятини ўрнатган Апрель революцияси натижасида Совет — Афғонистон муносабатлари ўз тараққиётининг сифат жиҳатидан янги босқичига қадам қўйди, бу муносабатлар янги мазмун билан бойиди, ўртоқлик ва революцион бирдамлик руҳи бу муносабатларга хос хусусиятдир. СССР билан Афғонистон Демократик Республикаси ўртасида дўстлик, яхши қўшничилик ва ҳамкорлик тўғрисида 1978 йил 5 декабрда Москвада имзоланган шартнома бизнинг ҳамкорлигимизни ва ҳар томонлама алоқаларимизни янада юксак босқичга кўтарди.

Совет — Афғонистон дўстона муносабатлари ҳар икки мамлакат халқларининг манфаатлари ва бутун жаҳонда тинчлик манфаатлари йўлида бундан буён янада чуқурлашиб, ривожланиб боришига астойдил аминмиз.

Дўст афғон халқига, Афғонистоннинг Халқ Демократик партиясига, Революцион Кенгашига, ҳукуматига ва шахсан сизларга янги ҳаёт қурилишида, Афғонистон Демократик Республикасининг социал тараққиёт, демократия ва тинчлик йўлидан олға ҳаракат қилиб боришида, ички ва ташқи реакция кирдикорларини бартараф қилишда янгидан-янги муваффақият тилаймиз.

Л. БРЕЖНЕВ. **А. КОСИГИН.**

ПАРТИЯНИНГ ЖАНГОВАР ОРГАНЛАРИ

25 май куни Совет Армиясининг М. В. Фрунзе номли Марказий уйида Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти Бош сиёсий бошқармасининг 60 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди.

Президиумда — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали Д. Ф. Устинов, КПСС Марказий Комитетининг секретари И. В. Капитонов, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири Н. И. Савинкин, ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Б. Н. Пастухов, СССР мудофаа министрининг ўринбосарлари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, Совет Иттифоқи маршаллари ва қўшин турларининг маршаллари, генераллар ва адмираллар, ветеран сиёсий ходимлар ўтиришибди.

Йиғилиш аҳлининг қарсаклари остида И. В. Капитонов КПСС Марказий Комитетининг Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти сиёсий органларига, командирлари ва сиёсий ходимларига табрикномасини ўқиб эшиттирди.

Шундан кейин доклад қилган Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти Бош сиёсий бошқармасининг бошлиғи, армия генерали А. А. Епишев шуни таъкидладики, Коммунистик партия Қуролли Кучларга раҳбарлик қилишда партиявий-сиёсий ишларга алоҳида аҳамият бермоқда. Бу ишни партия қўшинлар мустаҳкам маънавий руҳини, уларнинг юксак жанговарлик қобилиятини ва доимий жанговар шайлигини таъминлашнинг қудратли воситаси, деб билмоқда.

Қуролли Кучлардаги партиявий-сиёсий ишга раҳбарлик қилувчи сиёсий органлар ишининг мазмуни ва услуби умумий партия қурилиши принциплари ва руҳига ҳамоҳангдир. Партиямизнинг ҳамма бўғинларида бўлгани каби, Қуролли Кучлардаги сиёсий органлар ҳам одамларнинг онгини оширишни бош вазифа деб, уларга ғоявий ва маънавий таъсир ўтказишни, ўқишда ва жангда шахсий намуна кўрсатишни бош қурол деб ҳисоблайдилар. Л. И. Брежневнинг «Кичик ер» китоби бу ишда ҳақиқий дарслик бўлиб қолди, деди докладчи.

Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитетига, ўртоқ Л. И. Брежневга табрикнома йўлладилар.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

НАМАНГАН, 26 май. (ЎзТАГ). Наманган область партия комитетининг пленуми бўлди. Пленум қатнашчилари 1979 йилда саноат, қишлоқ хўжалик ва социал объектларни ўз вақтида ишга тушириш учун социалистик мусобақани авж олдириш соҳасида область партия ташкилотининг вазифаларини муҳокама қилдилар.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари А. А. Хўжаев нутқ сўзлади.

«КОСМОС-1102» УЧИРИЛДИ

1979 йил 25 май куни Совет Иттифоқида ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-1102» учирилди.

Йўлдош ичига ўрнатилган илмий аппаратлар СССР халқ хўжалигининг турли тармоқлари ва халқаро ҳамкорлик манфаатлари йўлида ернинг табиий ресурсларини тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган.

(ТАСС).

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пилла тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганликлари учун қуйидаги районлар республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзилади:

Чиноз райони (район партия комитетининг секретари К. Мамедов, район ижроия комитетининг раиси Э. Бойназаров, район комсомол комитетининг секретари Т. Умаров, бош пиллахонанинг директори Х. Атхамов);

Янгийўл райони (район партия комитетининг секретари А. Алимов, район ижроия комитетининг раиси И. Шубладзе, район комсомол комитетининг секретари А. Ибодуллаев, бош пиллахонанинг директори Д. Ёқубов);

Бувайда райони (район партия комитетининг секретари М. Ҳайдаров, район ижроия комитетининг раиси А. Раҳимов, район комсомол комитетининг секретари И. Абдуллаев, бош пиллахонанинг директори К. Толипов);

Олтиариқ райони (район партия комитетининг секретари У. Бегматов, район ижроия комитетининг раиси А. Маматхонов, район комсомол комитетининг секретари А. Мамасидиқов, бош пиллахонанинг директори Ф. Йўлдошев);

Денов райони (район партия комитетининг секретари Д. Чориев, район ижроия комитетининг раиси А. Раҳимов, район комсомол комитетининг секретари Х. Ёдгоров, бош пиллахонанинг директори Б. Юсупов);

Шеробод райони (район партия комитетининг секретари М. Иброҳимов, район ижроия комитетининг раиси Ч. Таллиев, район комсомол комитетининг секретари Т. Менгатов, бош пиллахонанинг директори К. Абдураимов);

Вобкент райони (район партия комитетининг секретари И. Наимов, район ижроия комитетининг раиси У. Нуруллаев, район комсомол комитетининг секретари Т. Авезов, бош пиллахонанинг директори Ф. Акмалов);

Жиззах райони (район партия комитетининг секретари М. Мелиев, район ижроия комитетининг раиси А. Алимов, район комсомол комитетининг секретари Х. Муҳитдинов, бош пиллахонанинг директори А. Мамараҳимов).

Ўзбекистон райони (район партия комитетининг секретари А. Пайғамов, район ижроия комитетининг раиси М. Раҳимов, район комсомол комитетининг секретари Ҳ. Раҳмонов, бош пиллахонанинг директори А. Муҳитдинов);

Киров райони (район партия комитетининг секретари С. Марасулов, район ижроия комитетининг раиси И. Саидов, район комсомол комитетининг секретари З. Холматова, бош пиллахонанинг директори С. Аҳмедов;

Фрунзе райони (район партия комитетининг секретари А. Ҳамралиев, район ижроия комитетининг раиси М. Хўжаев, район комсомол комитетининг секретари А. Мирсодиқов, бош пиллахонанинг директори Н. Қурбонов);

Оққўрғон райони (район партия комитетининг секретари Э. Хатамов, район ижроия комитетининг раиси С. Ғойибов, район комсомол комитетининг секретари С. Баҳромов, бош пиллахонанинг директори Б. Машрапов);

Тошкент райони (район партия комитетининг секретари Ю. Толипов, район ижроия комитетининг раиси А. Абдуваллиев, район комсомол комитетининг секретари Н. Лутфуллаев, бош пиллахонанинг директори М. Ҳамидов).

Илгари хабар қилинганидек, СССР Олий Совети Президиуми «Жанговар ҳамдўстликни мустаҳкамлаганлиги учун» медалини таъсис этди. Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг, шунингдек, бошқа социалистик ва дўст мамлакатларнинг ҳарбий хизматчилари, давлат хавфсизлиги органлари, ички ишлар органларининг ходимлари ва бошқа гражданлари жанговар ҳамдўстлик ва ҳарбий ҳамкорликни мустаҳкамлашда кўрсатган хизматлари учун шу медаль билан мукофотланадилар.

Суратда: «Жанговар ҳамдўстликни мустаҳкамлаганлиги учун» медалининг кўриниши.

БОШ ЙЎЛ

КПСС Марказий Комитети «Хўжаликлараро кооперациялаш ва аграр-саноат интеграцияси негизида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ихтисослаштириш ва концентрациялашни янада ривожлантириш тўғрисида» қарор қабул қилганидан бери орадан уч йил вақт ўтди. Бу ажойиб ҳужжат жуда катта сиёсий, назарий ва ижтимоий-иқтисодий аҳамиятга молик бўлиб, Ленининг кооперация тўғрисидаги ғояларини партия ривожланган социализм шароитларида ижодий ривожлантиришининг янги босқичини бошлаб беради. Қишлоқ хўжалигини ривожлантиришдаги бош йўлни КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев илмий-назарий ҳамда амалий жиҳатдан ўртага қўйди ва ҳар томонлама асослаб берди.

КПСС Марказий Комитетининг қарори Самарқанд область партия, совет, хўжалик органлари учун ҳаракат қўлланмаси бўлиб қолди. Айни шу бош йўлдан бориб, маҳсулот етиштириш ва давлатга сотишни кўпайтириш, сифат кўрсаткичларини яхшилаш учун курашда энг кўп муваффақиятларга эришиш мумкинлигини ҳаётнинг ўзи яққол кўрсатди. Мазкур мақолада чорвачиликни ривожлантириш масалаларига тўхталиб ўтамиз.

Шу беш йилликнинг уч йили мобайнида Каттақўрғон, Самарқанд, Пастдарғом районларининг колхоз ва совхозлари давлатга гўшт сотишни 40—50 процент кўпайтирдилар. Бунда хўжаликлараро алоқаларни мустаҳкамлаш ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлди. Бу жараёнлар бошқа районларда ҳам тобора кўпроқ ривож олмоқда: умуман областда комплекслар ва хўжаликлараро корхоналар етиштирган гўштнинг салмоғи бултур тайёрланган жами ҳажмнинг 40 процентини ташкил этди. Гўшт тайёрлаш ҳажми эса кейинги уч йил мобайнида учдан бир ҳисса кўпайди.

Область партия ташкилоти эришилган натижани чорва моллар ва паррандани саноат усулида боқиб семиртиришни ташкил этишдаги дастлабки қадам, деб ҳисоблайди. Беш йиллик охирига бориб областда гўшт етиштиришни 1978 йилга нисбатан камида 40 процент кўпайтиришга қарор берилди. Ҳозир республикамизда чорвачиликни ва айниқса, гўштбоп чорвачиликни юксалтириш вазифаси пахтачиликни ривожлантириш каби қатъият билан ҳал этилмоқда.

Ҳозир областимизда қорамолни боқиб семиртирадиган, бузоқ ва ғунажин етиштирадиган бир қанча хўжаликлараро корхоналар ишлаб турибди. Сутчилик, чўчқачилик, паррандачилик фермалари маҳсулот бериб турибди.

Гўшт балансида мол гўшти асосий ўрин олади. Мол гўштининг учдан икки қисмини хўжаликлараро комплекслар ва корхоналар бермоқда. Областдаги 13 райoннинг 91 хўжалиги маблағи билан ташкил этилган Каттақўрғон бўрдоқичилик комплекси улар орасида энг каттасидир. Ўтган уч йил ичида бу механизациялашган корхона салкам 16 минг тонна гўшт топшириб, 15 миллион сўмдан кўпроқ фойда олди. Ўтган йилнинг ўзидагина 19 минг бошдан зиёд чорва мол семиртирилиб, давлатга топширилди. Меҳнат сарфини камайтириш, ем-хашакдан тежаб-тергаб фойдаланиш ҳисобига молларни бир центнер семиртириш таннархи 76 сўмга тушди. Олинган фойданинг учдан икки қисми комплексда қатнашувчи хўжаликларга ўтказилди.

Каттақўрғон комплексини қуриш ишлари давом этмоқда. Келгуси йил бу ерда ҳар бири 3400 бош молга мўлжалланган яна учта бино ишга туширилади. Бундан ташқари 6000 бош бузоқни боқиб ўстирадиган майдончалар қурилади.

Б. РАҲИМОВ,
Ўзбекистон Компартияси Самарқанд область комитетининг биринчи секретари

15 минг бош новвос ва ғунажин боқиб ўстиришга ихтисослашган Самарқанд хўжаликлараро комплекси янги молхоналар қуриб битказилишига қараб ишлатила бошлади. Бу молхоналар дастлабки кунларданоқ рентабел ишлай бошлади, мутахассисларнинг ҳисоб-китобларига қараганда, келгуси йилдаёқ комплексни барпо этишга қилинган ҳамма чиқимларнинг ўрни қопланади. Ўтган уч йил ичида корхона коллективи давлатга 4 минг тоннага яқин гўшт топширди. 3 минг бош бўғоз ғунажин комплексда қатнашувчи хўжаликларга юборилди.

Куч ва маблағни қўшишнинг яна бир самараси шу бўлдики, Самарқанд районининг колхоз ва совхозлари биргаликда гўшт етиштиришни ташкил этиб, подадаги урғочи моллар тўёғини 70 процентга етказдилар, сигирларнинг маҳсулдорлиги ва сут етиштириш жиҳатдан областда биринчи ўринга чиқиб олдилар.

Гўштга топшириладиган ҳар бош қорамолнинг ўртача вазни комплексларда 500 килограммга етди. Бу — областдаги ўртача кўрсаткичдан 140 килограмм ортиқдир. Саноат технологияси асосида ишлайдиган йирик корхоналарда ишлаб чиқариш рентабеллиги анча юқори.

Янги типдаги корхоналарнинг ўз проблемалари ҳам бор. Каттақўрғон комплекси базасида очилган техникум бу йил дастлабки зоотехник-операторлар туркумини тайёрлаб чиқарди. Ёш мутахассисларнинг бир қисмини республиканинг бошқа областларига ишга юборишга тўғри келди. Ҳолбуки, ўз комплексларимизда кадрлар мутлақо етишмаяпти. Ўйлаймизки, индустриал типдаги чорвачилик корхоналари учун юқори малакали кадрлар тайёрлаш проблемасини ҳал этиш билан республика Қишлоқ хўжалиги министрлигигина эмас, бу иш учун масъул бўлган бошқа идоралар ҳам шуғулланишлари лозим.

Чорвачилик комплекслари қуриш практикасидаги қийинчиликлар ҳам тугатилгани йўқ. Самарқанд бўрдоқичилик корхонаси беш йил қурилди. 1973 йилда қурила бошлаган Пастдарғом комплекси қурилиши ҳамон битказилгани йўқ. «Узколхозстрой» бирлашмаси ва Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигининг қурилиш трестлари ишларни ўз вақтида бажариш учун етарли базага эга эмас.

Область қўйчилигини янада ривожлантириш учун кўп иш қилиниши керак. Хўжалик оғарларида 700 минг бошдан зиёд қоракўл қўй боқилмоқда. Областнинг учта районида шу тармоқни ихтисослаштириш ва концентрациялаш ниҳоясига етказилди. Бизнинг назаримизда, брак қилинган совлиқларни боқиб семиртиришдан иборат етилган проблемани самарали ҳал этишга муваффақ бўлинди. Областда қўй боқиб семиртирадиган ва қоракўлча етиштирадиган Каттақўрғон хўжаликлараро комплекси ишлаб турибди.

Шуни айтиш керакки, Каттақўрғон қўйчилик комплекси қоракўлча ва қўй гўшти етиштирадиган катта фабрикага айланди. Кейинги уч йил мобайнида у совхозлардан брак қилинган 300 минг бошдан кўпроқ қўй олиб, уларни 2,4 минг тонна миқдорда семиртирди, 85 мингта қоракўлча ва 200 тонна жун берди. Комплексда қатнашувчи совхозлар 2 миллион сўмдан кўп фойда олдилар.

Ихтисослаштириш ва концентрациялаш муносабати билан қўйчиликда сезиларли ўзгаришлар содир бўлди. Беш йилликнинг уч йили ичида парҳез парранда гўшти етиштириш қарийб икки баравар, тухум етиштириш 56 процент кўпайди. Шу билан бирга паррандачилик саноати ходимлари паррандачилик фабрикаларининг ва фермаларининг қувватларидан тўла-тўкис фойдаланишлари, паррандачилик маҳсулдорлиги жиҳатидан мамлакатнинг илғор корхоналари даражасига чиқиб олиш учун ҳали кўп куч-ғайрат сарфлашлари керак. Колхоз ва совхозлардаги паррандачилик фермаларига эътибор кучайтирилмоқда.

Сут чорвачилигини янада кенгайтириш учун янги тадбирлар амалга оширилмоқда. Беш йилликнинг уч йили ичида сут етиштириш 43 процент ошди. Ҳозирча орқада қолаётган фермаларни илғорлар даражасига кўтариш—бизнинг бош резервимиздир.

Ёрдамчи хўжаликларда гўшт етиштиришни кўпайтириш юзасидан қишлоқ кооператорлари бошлаган ташаббус актив қўллаб-қувватланмоқда. Мол ва парранда сотиб олиш, уларга ем-хашак ажратиб бериш юзасидан колхозчиларнинг, совхоз ишчиларининг, бутун қишлоқ аҳолисининг оилаларига ёрдам берилмоқда.

Чорвачиликни юксалтириш тўғрисида ғамхўрлик қилиш — аввало, ем-хашак тўғрисида ғамхўрлик қилиш демакдир. Саноат технологиясига ўтилиши муносабати билан комплексларни ва хўжаликлараро корхоналарни ем-хашак билан таъминлаш вазифасига янгича ёндашишга тўғри келди. Эндиликда бу корхоналарга 9 минг гектардан кўпроқ суғориладиган ер ва 4 минг гектардан зиёд лалми ер бириктириб қўйилди. Бу ерларда беда пичани, сенаж, ўт талқони ва кўк озуқа, маккажўхори дони ва силос, илдиз мевалар, соя, турли ўтлар етиштирилмоқда. Умуман областнинг саноат негизидаги чорвачилиги ўзини дағал ва ширали озуқа билан тўла-тўкис ва ем билан қисман таъминламоқда. Область хўжаликлари ем-хашак ресурсларини янада кўпайтириш мақсадида дон учун маккажўхори экишни, донли экинларни ёппасига, аралаштириб, такрорий экишни ва кузда экиб қўйишни кенгайтирмоқдалар.

Фермаларнинг маҳсулотини қайта ишлайдиган корхоналар мустаҳкамланиши лозим. Кўпчилик районларнинг ўз сут заводлари йўқ. Шу сабабли сутни ўнлаб ва ҳатто юзлаб километрга ташишга тўғри келмоқда. Областдаги иккита гўшт комбинати ҳам чорва молларни қайта ишлашга улгура олмаяпти.

Область партия ташкилоти чорвачиликни жадал юксалтириш билан боғлиқ вазифаларни ҳал этишга доимо эътибор бермоқда. Бу йил комплексларга, хўжаликлараро корхоналар ва фермаларга коммунистлар ва партиясизлар орасидан тажрибали ходимлар қўшимча равишда юборилмоқда. Ишлаб чиқаришнинг ўрта бўғини мутахассислар билан доимо мустаҳкамланмоқда.

Самарқанд областининг меҳнаткашлари беш йилликнинг тўртинчи йилида гўшт, сут ва тухум етиштириш суръатларини ўтган йилга нисбатан икки ҳисса ошириш мажбуриятини олганлар. Партиянинг қишлоқ хўжалигини ривожлантириш тўғрисидаги ғамхўрлигига жавобан область меҳнаткашлари КПСС XXV съезди қарорларини муваффақиятли бажариш учун ишлаб чиқаришдаги ҳамма резервларни ишга солмоқдалар.

(«Сельская жизнь» газетаси, 26 май).

САДОҚАТ РАМЗИ

ПЕРЕЯСЛАВ—ХМЕЛЬНИЦКИЙга ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ ТОПШИРИЛДИ

ПЕРЕЯСЛАВ — ХМЕЛЬНИЦКИЙ. (Киев области). 25 май. (ТАСС). Уч асрдан кўпроқ вақт муқаддам «Абадий биргамиз» деган буюк қасам сўзлари янграган Богдан Хмельницкий номли майдон байрамона безатилган. Улуғвор қайта бирлашиш обидаси қад кўтариб турган шу табаррук жойга бугун минглаб переяславликлар тўпланишди. Улар рус қардошлари билан биргa Переяслав-Хмельницкийга Халқлар дўстлиги ордени топширишга бағишланган тантанали митингда қатнашдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси баланд руҳ билан фахрий президиумга сайланди.

Йиғилиш аҳли самимий кутиб олган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Украина Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. В. Шчербицкий митингда нутқ сўзлади. Бугун биз ҳаммамиз, деди у, Украина Россия билан қайта қўшилганлигининг 325 йиллиги тантанали байрами билан узвий равишда боғланган тантананинг тўлқинлантирувчи дақиқаларини бошдан кечиряпмиз: тақдир тақозоси билан тарихий Переяслав радаси ўтказилган жой бўлиб қолишга мушарраф бўлган шаҳарга Халқлар дўстлиги ордени топширилмоқда.

Переяслав— Хмельницкий — диёримиздаги энг қадимий шаҳарларнинг биридир. Унинг салкам бир ярим минг йиллик шонли таржимаи ҳолида Ватанимизнинг ғоят бой тажрибаси кўп жиҳатдан ўз ифодасини топган. Аммо украин халқининг ҳаётида бурилиш нуқтаси бўлиб қолган 1654 йилги тарихий рада шаҳарнинг номини абадийлаштирган энг муҳим воқеадир.

Украинанинг Россия билан қайта қўшилиши улар ўртасидаги иқтисодий, сиёсий ва маданий алоқалар кўп асрлик ривожининг натижаси бўлди, ҳар иккаласининг бирлашиш муддаосини ифодалади, бутун Ватанимизнинг келажаги учун буюк аҳамиятга эга бўлди. В. И. Ленин таъбири билан айтганда тили, истиқомат жойи, характери ва тарихи жиҳатидан бир-бирига ғоят яқин бўлган икки қардош халқнинг бирлиги шу тарихий иш билан умрбод мустаҳкамланди. Зотан, бугун Переяслав-Хмельницкий байроғида порлайдиган орден кўп миллатли Ватанимизнинг энг кўркам, энг азиз мулки — халқларнинг абадий ва бузилмас ленинча дўстлигини ифодалаши ғоят рамзий бир ҳодисадир.

Улуғ Ленин барпо этиб, вояга етказган большевиклар партияси раҳбарлигидаги мамлакатимиз халқларининг энг яхши ўғил ва қизлари шу орзуни рўёбга чиқардилар. Революцион ғоялар омманинг онгига сингиб, ижтимоий ва миллий зулм кишанларини парчалаб ташлай оладиган қудратли ҳаракатлантирувчи кучга айланди.

1905 йил октябрида Переяславдаги қайта бирлашиш майдони узра революциянинг қизил байроқлари кўтарилди. Янги давр бошланганини жаҳонга хабар қилган «Аврора»нинг тарихий гулдураги сизларнинг шаҳрингиз меҳнаткаш оммасини ҳам оёққа турғизди, деди нотиқ. 1917 йил декабрида Переяслав ишчи, солдат ва деҳқон депутатлари Советлари 1 съезди бўлиб, шаҳар ва уездда Совет ҳокимиятини эълон қилди. Съезд улуғ рус халқи билан дўстликни ҳеч қачон ва ҳеч ким буза олмайди, деб якдиллик билан маълум қилди. Янги, революцион Переяслав радасида ҳам «Абадий биргамиз!» тантанали сўзлар янгради.

Улуғ дўстлик ва бирлик туфайли кўп миллатли Ватанимизнинг қардош халқлари граждан урушидан қолган вайроналарни қайта тиклаб олдилар, муҳташам социализм биносини қурдилар, фашист босқинчиларга қарши ҳаёт-мамот жангида қаттиқ туриб курашиб, ғалаба қозондилар.

Украин халқининг шонли фарзанди Богдан Хмельницкий номидаги қадимий шаҳар ўсиб, яшариб, тобора кўркамлашиб бормоқда. Барча совет кишилари қатори Переяслав-Хмельницкий меҳнаткашлари ҳам КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошириш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Тарихий Переяслав радасидан бошлаб рус ва украин халқлари бир йўлдан бормоқдалар, уларнинг тақдири ҳам битта. Бизнинг бузилмас дўстлигимиз ва муқаддас қардошлигимиз замон синовидан ўтди, гуллаб яшнади, унинг янги қирралари нур соча бошлади.

В. В. Шчербицкий азиз меҳмонларни — Россия Федерациясининг ҳукумат делегациясини, Москва область Можайский райони меҳнаткашларининг вакилларини сидқидилдан табриклади.

Барча совет кишилари КПСС Марказий Комитети 1979 йил апрель Пленуми ва СССР Олий Советининг биринчи сессияси қарорларини қизғин маъқуллаб, КПССнинг ички ва ташқи сиёсатини тўла-тўкис қўллаб-қувватлаганликлари халқимизнинг партия режаларини муваффақиятли амалга ошириш иштиёқидан далолат беради. Бу якдилона қўллаб-қувватлаш — олға ҳаракатимизнинг пухта пойдеворидир, коммунистик қурилиш йўлидаги янги ютуқларимизнинг гаровидир.

В. В. Шчербицкий СССР Олий Совети Президиумининг Переяслав-Хмельницкий шаҳрини Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотлаш тўғрисидаги Фармонини ўқиб эшиттирди ҳамда давомли қарсаклар остида орденни шаҳар байроғига тақиб қўйди.

Россия Федерацияси делегациясининг раҳбари, РСФСР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. И. Кочемасов Россия Федерациясининг Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан, республиканинг барча меҳнаткашлари номидан шу ерда ҳозир бўлган кишиларни Переяслав-Хмельницкий шаҳри Халқлар дўстлиги орденига сазовор бўлганлиги билан астойдил ва самимий табриклади.

Митингда сўзга чиққан нотиқлар Ватаннинг юксак мукофоти учун КПСС Марказий Комитетига, Совет ҳукуматига, шахсан Леонид Ильич Брежневга чуқур миннатдорчилик изҳор этдилар.

Митинг қатнашчилари КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, СССР Министрлар Советига, ўртоқ Л. И. Брежневга табрикнома йўлладилар.

ТОҒЛАР ЭТАГИДА

РЕПОРТАЖ

Олмалиқ химия заводи цехлари узра улкан қурилмалар қад ростлаб турибди. Улар узоқдан маёққа ўхшаб кетади. Дарҳақиқат шундай. Бу корхонани республикамиз химия индустриясининг байроқдори, машъали дейиш мумкин. Кимёгарлар кўзни қамаштирувчи ана шу қурилмаларда «иссиққина» кулранг доначалар — аммофос яратишяпти. Бунёд бўлган «ҳосил хамиртуруши» транспортерлар орқали тайёр маҳсулотлар омборига тўхтовсиз келиб тушмоқда. Колхоз ва совхозларнинг автомашиналари, темир йўл эшелонлари мазкур ноёб юкни пешма-пеш далаларга ташияпти.

Аммофос. У шундай мураккаб, энг самарали ўғитки, таркибида ўсимлик ривожи учун зарур бўлган икки элемент: азот ва фосфат мавжуд. Аммофосга бўлган талабнинг йилдан-йилга ошиб бораётгани сабаби ҳам шундан. Мана шунинг учун Қурама тоғлари этагида жуда қисқа муддатда —ўн йилдан сал кўпроқ вақтда химия заводининг учта қудратли комплекси бунёд этилди.

Эсимда: шу йил 8 февраль барча олмалиқликлар учун ҳақиқий байрамга айланиб кетди. КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев химиклар, бинокорлар, монтажчилар, машинасозлар, лойиҳачиларни йилига 853 минг тонна минерал ўғит ишлаб чиқарувчи учинчи навбатнинг фойдаланишга топширилганлиги билан қизғин қутлаган эди. Леонид Ильич табрикномасида оз вақтда олмалиқликлар мамлакатда биринчи бўлиб мураккаб технология жараёнларини ўзлаштирганликлари, завод дастлабки икки навбатининг лойиҳа қувватидан ўзиб кетилганлиги ҳамда учинчи навбат белгиланганидан ярим йил аввал қуриб битказилганлиги алоҳида таъкидланган эди.

Табиий, савол туғилади: бу муваффақиятларни таъминлаган омиллар нималардан иборат? Мен Олмалиқ химия заводида бир неча марта бўлганман. Бош пудратчи ташкилот — Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Алмаликсвинецстрой» тресты меҳнатчилари билан учрашганман. Лекин ҳар сафаргисида ҳам тиғиз маром, юксак суръат, қурилиш конвейерининг аниқ ишлаши зафар калити экан, деган хулосага келганман.

Узоққа бормай учинчи навбат қурилишини олайлик. Унда ишни тезлаштирувчи асосий восита олмалиқликлар «Уч министр буйруғи» деб атайдиган ҳужжат бўлди. СССР Химия саноати, Қурилиш, Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрликлари белгиланган қувватларни муддатидан олдин фойдаланишга топширишни таъминловчи конкрет чора-тадбирларни ишлаб чиқиб, келишиб олдилар. Мазкур буйруқнинг амалга оширилиши бекор туриб қолишларнинг олдини олиш, одамларни иш фронти билан таъминлаш, асбоб-ускуналарни фақат энг мақбул пайтда етказиб беришни таъминлади. Қурилиш майдончасида оператив назорат ўрнатишни ҳамда кўндаланг бўлувчи муаммоларни зудлик билан ҳал этишни Олмалиқ шаҳар партия комитети раҳбарлигидаги штаб ўз зиммасига олди.

Ишни оқилона ташкил этиш самараси эндиликда ҳаммага маълум. Шундай бўлса-да, баъзи нарсаларни такрорлаб ўтиш фойдадан холимас. Бу ерда инженердан тортиб, исталган бригада ишчисигача — ҳамма-ҳамма ишга ижодий ёндашишга, химия гигантининг янги навбатини фойдаланишга топширишни жадаллаштиришга салмоқли ҳисса қўшишга интилди. Бир мисол. Декабрь кунларининг бирида ҳаво бирдан айнаб, шаррос ёмғир ёға бошлади. Натижада юқори баландликдаги газоходларни монтаж қилиш имкони бўлмай қолди. Нима қилиш керак? Ёмғир қачон тинишини пойлаб, олтиндан ҳам қиммат вақтни қўлдан бой бериш керакми? Монтажчилар етакчиси Валентин Сарафанюк йўлини топди. У бригадаси аъзоларини пастга тушишга буюрди-да, ерда туриб баҳайбат қувурлардан блоклар йиғишни, бу билан эса иккинчи смена учун иш ҳажми тайёрлаб қўйишни уюштирди.

Заводда яна бир воқеани яхши эслашади: қўшни корхоналарнинг уч юз нафер комсомоли дам олиш кунида қурилишга ёрдам бериш истагини билдиришди. Бундан хабар топган штаб атиги бир неча соат ичида бинокорларни иш билан таъминлаш, уларни бошқа участкаларга юбориш бўйича янги график тузиб чиқди. Учинчи мисол. Ишлаб турган цехларнинг энг яхши мастер ва аппаратчилари:

— Ҳозир асбоб-ускуналарни монтажлаш кетаётган экан, келинглар, учинчи навбат учун кадрлар тайёрлаймиз! — деб майдонга чиқдилар.

Илғорларнинг ўзи билан иши доим бирдир. Улар юзлаб малакали химиклар етиштириб беришди.

Муборак табрикнома олинишига бағишланган митингда химиклар учинчи навбат қувватини 6 ой олдин ўзлаштириш, планга қўшимча 30 минг тонна минерал ўғит ишлаб чиқариш ҳамда иккинчи навбатни жадал реконструкциялашга сўз берган эдилар. Хўш юксак мажбуриятлар қандай бажарилмоқда?

— Корхонамиз коллективи,— деди завод директори, СССР Олий Совети депутати Қ. Ғ. Содиқов, — анъанавий Химиклар кунини муносиб кутиб олмоқда. Биз илмий-тадқиқот ва лойиҳа-конструкторлик институтлари билан ҳамкорликда сийрак маъданлардаги фосфат кислотасини тўғридан-тўғри юксак самара билан экстракцияловчи техника ва технологияни жаҳонда биринчи бўлиб ишлаб чиқиш ва муваффақиятли жорий этишга эришдик. Эндиликда улардан 55—57 процент тўйимли моддасига эга донадор аммофос оляпмиз. Олмалиқда яратилган яна бир янгилик—саноат чиқиндиларидан қайта-қайта фойдаланиш усули ҳам диққатга сазовордир. Ўзбекистон химикларининг қўлга киритган ютуқлари ва орттирган тажрибаси мамлакатнинг турли районларида фосфор ўғити ишлаб чиқарувчи йирик корхоналарни вужудга келтиришга асос бўлиб хизмат қиляпти.

Резервларни собитқадамлик билан қидириб топиб ҳаракатга келтириш, ишлаб чиқаришни барча йўналишларда: фан-техника ютуқларини татбиқ этиш, меҳнатни ташкил этишни яхшилаш, малакани ошириш, илғор тажрибаларни оммалаштириш, мусобақанинг таъсирчанлигини юксалтириш—ёш коллективнинг сарбаланд парвозига қанот бағишлаётган ижодий муҳитдир. Шу сабабли завод коллективи ўнинчи беш йилликнинг уч йилида пландан ташқари 190 минг тоннадан зиёд минерал ўғит тайёрлаб 3,16 миллион сўм фойда олганида, 1978 йил республика мусобақасида ғолиб чиқиб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, «Узсовпроф» ва республика комсомоли Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини яна қўлга киритганида ҳеч ким ажабланмади.

Олмалиқ химия заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари 1979 йилни дуруст бошладилар. Гарчи хом ашёнинг ўз вақтида ва белгиланган ҳажмда келмаётганига қарамай (бу энди таъминотчи ташкилотлар раҳбарларининг масъулияти ва виждонига ҳавола), коллектив бутун куч-имкониятини план ва мажбуриятларни тўла бажаришга сарфлаяпти. Энг мақбул технология режимини ўрнатиш эвазига ўтган тўрт ой ичида планда кўрсатилганидан 20 минг тоннага яқин кўп ўғит истеъмолчиларга жўнатилди. Топшириққа қўшимча 343 минг сўмликдан зиёд маҳсулот реализация қилинди. Учинчи навбатнинг лойиҳа қувватидан фойдаланиш 74,3 процентга етди. Июнь ойининг охирларида, деди директор, у тўла-тўкис ишлаб, мажбуриятимиздаги асосий бандлардан бирини бажарамиз. Иккинчи навбат реконструкцияси график асосида бормоқда.

— Олмалиқ тупроғи гўё жавоҳир тўла сандиқ, — ғурурланиб сўзлади завод партия комитети секретари С. А. Калинин. — Аммо, унинг асл бойлиги ҳам, корхонамиз шуҳратига-шуҳрат қўшаётганлар ҳам—одамлар! Аппаратчилардан Л. Циндина, А. Беляков, Қ. Ҳатамов, цех бошлиғи Ш. Шоймардонов, токарь Д. Неудачин каби ўнлаб, юзлаб заҳматкаш, ташаббускор, ижодкор кишилар билан ҳар қанча фахрланса арзийди.

Ҳа, фахрланамиз ва икки қўлимизни кўксимизга қўйиб:

— Байрамингиз муборак бўлсин! — деймиз.

Э. ХЎЖАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

БУГУН—ХИМИКЛАР КУНИ

Чирчиқ «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи Химиклар кунини катта меҳнат муваффақиятлари билан нишонламоқда. Бу ерда қишлоқ хўжалиги учун минерал ўғитлар ишлаб чиқариш ҳажми тобора ортиб, сифати яхшиланиб боряпти. Суратда: корхонанинг энг яхши аппаратчиси Турсуной Саидова. У ускуналарни қатъий технология режими асосида бошқариб, ишлаб чиқаришда юксак натижаларга эришмоқда.

И. Глауберзон фотоси.

ХИМИЯ ИЖОДКОРЛАРИГА БАҒИШЛАБ

Ҳозирги замон химияси халқ хўжалиги ҳамма тармоқларининг қудратли хом ашё базаси бўлиб қолди. Радиоэлектроника ва қурилишдаги, енгил ва озиқ-овқат саноатидаги, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришидаги фан-техника тараққиётини химия белгилаб бермоқда, у совет кишиларининг турмуш даражасини оширишга кўмаклашмоқда. Шу сабабли химия индустриянинг бошқа тармоқларига нисбатан анча юксак суръатлар билан ривожланмоқда.

Химиклар кунига бағишланган тантанали йиғилишда шу мисоллар айтиб ўтилди. Йиғилиш 25 май куни Москвадаги Давлат марказий концерт залида бўлди.

Президиумда КПСС Марказий Комитети химия саноати бўлимининг мудири В. В. Листов, министрликлар ва идораларнинг масъул ходимлари, олимлар, социалистик мусобақа ғолиблари, пойтахт жамоатчилигининг намояндалари ҳозир бўлдилар.

СССР химия саноати министри Л. А. Костандов доклад қилди.

(ТАСС).

ДЎСТОНА ВИЗИТ ТУГАЛЛАНДИ

ПРАГА, 25 май. (ТАСС махсус мухбири). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин бугун ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЧССР ҳукуматининг Раиси Л. Штроугал билан биргаликда Попрада шаҳридан Прагага қайтиб келди.

А. Н. Косигин шу кунйёқ Прага градида ЧКП Марказий Комитетининг Бош секретари, ЧССР Президенти Г. Гусак билан учрашди.

Суҳбатда Л. Штроугал қатнашди. Суҳбат вақтида КПСС билан ЧКП ўртасида, СССР билан ЧССР ўртасида марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализми принципларига, социалистик ва коммунистик жамият қуриш ишида чехословак ва совет халқлари манфаатлари ҳамда мақсадлари бирлигига асосланган самарали ҳамкорликка юксак баҳо берилди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев билан ЧКП Марказий Комитетининг Бош секретари, ЧССР Президенти Г. Гусак ўртасидаги принципиал аҳдлашувга мувофиқ қардош мамлакатларнинг иқтисодий ҳамкорлигини ривожлантириш, уларнинг халқ хўжалик планларини координациялаш, экономиканинг асосий тармоқларида ихтисослаштириш ва кооперациялаштиришни чуқурлаштириш борасида олға қараб қадам қўйилганлиги таъкидлаб ўтилди.

Актуал халқаро проблемалар юзасидан ҳам фикрлашиб олинди. Асосий эътибор кескинликни юмшатиш ва қуролсизланиш масалаларига қаратилди. Шу билан бирга Л. И. Брежневнинг Венада АҚШ Президенти Ж. Картер билан ўтказиладиган учрашуви ва уларнинг стратегик ҳужум қуролларини чеклаш тўғрисидаги шартномани имзолашлари катта аҳамиятга молик эканлиги ва бу шартнома халқаро кескинликни юмшатиш ҳамда тинчликни мустаҳкамлаш ишига хизмат қилажаги қайд этилди.

Учрашув самимий, дўстона вазиятда ўтди ва муҳокама этилган масалалар юзасидан томонларнинг қарашлари бир хил эканлигини тасдиқлади.

Кундуз куни А. Н. Косигинга Клемент Готвальд орденини топшириш маросими ўтказилди. А. Н. Косигин КПСС билан ЧКП ўртасида, СССР ва ЧССР халқлари ўртасида қардошларча дўстлик ва ҳамкорликни ривожлантиришдаги катта хизматлари учун ЧССРнинг ана шу олий давлат мукофотини олишга сазовор бўлди.

Мукофотни топшириш вақтида Г. Гусак нутқ сўзлади. У А. Н. Косигинни юксак мукофот билан самимий табриклади ва Чехословакия коммунистларининг, республика меҳнаткашларининг самимий истакларини изҳор қилди.

А. Н. Косигин юксак мукофот учун ЧССРнинг партия ва давлат раҳбарларига чин кўнгилдан миннатдорчилик изҳор қилди.

Г. Гусак Прага градида А. Н. Косигин шарафига нонушта зиёфат берди. Зиёфатда ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзолари, ЧКП Марказий Комитетининг секретарлари, ЧССРнинг давлат ва жамоат арбоблари, Совет ҳукумати бошлиғига ҳамроҳ бўлган расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Зиёфат вақтида Г. Гусак ва А. Н. Косигин ўртоқлар дўстона қадаҳ кўтариб нутқ сўзладилар. Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

* * *

ПРАГА, 25 май. (ТАСС махсус мухбири). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин бугун Прагадан Москвага жўнаб кетди.

Аэропортда уни ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЧССР ҳукуматининг Раиси Л. Штроугал, ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзолари В. Биляк, Г. Гула, И. Кемпний, И. Ленарт, П. Цолотка ва Чехословакиянинг бошқа раҳбарлари кузатиб қолдилар.

Чехословакия пойтахти меҳнаткашларининг вакиллари Совет ҳукуматининг бошлиғи билан самимий хайрлашдилар.

* * *

А. Н. Косигин шу кунёқ Москвага қайтиб келди.

Внуково аэродромида уни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. В. Русаков ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

(ТАСС).

РАССОМ ҚЎШИҒИ

ЎРОЛ ТАНСИҚБОЕВ АСАРЛАРИ КЎРГАЗМАСИНИ ТОМОША ҚИЛГАНДАН СЎНГ

Ҳар бир санъаткор ўз қалбига қулоқ тутиб, юрагига яқин мавзуларга қўл уради ва санъат жанрларидан бирини ўзининг асосий бадиий машғулотига айлантиради. Ўрол Тансиқбоев, гарчи, ўз ижодини портрет жанри соҳасида бошлаган бўлса-да, Бутуниттифоқ миқёсида, жаҳонда моҳир манзарачи рассом сифатида шуҳрат қозонди.

Ўрол Тансиқбоев асосан, 30-йилларда рассом сифатида шаклланди ва ўз асарларининг халққа яқин ва тушунарли бўлиши учун тинмай меҳнат қилди. Дастлабки картиналарида халқ ҳаётининг янги замон таъсирида ўзгача кўринишлар олаётган томонларига эътибор берди.

1940 йили яратилган «Алишер Навоий» портрети Ўрол Тансиқбоев ижодида алоҳида ўрин тутади. Унда рассом улуғ мутафаккир образини психологик жиҳатдан чуқур, энг муҳими, табиат билан инсон кайфияти орасидаги мутаносибликни ёрқин кўрсатишга муяссар бўлган. Лекин асарда манзара биринчи планга ўтиб, кўпроқ фалсафий, умумлашма фикрлар беришга интилиш тенденцияси ҳам кўзга ташланади. Бу тенденция кейинчалик, рассомнинг Улуғ Ватан уруши даврида ишлаган «Вахшийнинг йўли», «Озод қилинган ерларда», «Партизан аёл» сингари асарларида янада яққолроқ намоён бўлди.

Уруш йиллари яратилган асарларида рассом душманга бўлган нафратини ифода этишга интилди. У қуюқ тутун ичида кулга айланаётган шаҳар ва қишлоқларни оғир дард билан тасвирлади. Бу даврда ғалабани орзиқиб кутиш ҳиссиёти санъаткор картиналарида қуёшни қаршилаган баҳор кўкати бўлиб ифода этилди.

Ўрол Тансиқбоев ижодининг бошланғич даврида манзара жанрини кўпроқ маиший картина тарзида тасаввур этди. Унинг манзара асарлари бир томондан конкрет табиат кўринишига, конкрет вақт ва маконга бағишланса ҳам, уларда, албатта, меҳнаткашлар образи, ана шу табиатни ўзгартираётган ҳазрати инсон асосий қаҳрамон сифатида тараннум этиларди. Инсон билан табиат ўртасидаги алоқадорликни конкрет ва баёний тарзда ифодалаш Ўрол Тансиқбоев ижодида 40-йилларнинг охиригача ҳам давом этди.

1951 йилда ишланган «Қадрдон ўлка» асари ҳам маиший, ҳам манзарачи рассом сифатида умумлашма образлар яратиш йўлида тўпланган тажрибаларнинг маълум даражадаги якуни бўлди ҳамда кейинги ишларнинг ўзига хос йўналишини белгилаб берди. Мазкур асардан кейин Ўрол Тансиқбоевнинг тасвирда баён қилиш усулидан кўпроқ фикр ва туйғуларнинг умумлашма ифодасини беришга ўтганини кўрамиз. Унинг бу даврда яратган умумлашма образлари 30-йиллардаги умумлашма образлардан тубдан фарқ қилади. Агар рассом авваллари табиатни ранглар бирлиги ва уйғунлиги тарзида идрок қилган бўлса, энди у табиат манзараларида халқимизнинг босиб ўтган тарихий йўли ва яратувчилик қудратини тараннум этишга киришди.

Ўрол Тансиқбоев 50-60 йиллар мобайнида шундай асарлар ижод этдики, уларнинг аксарияти совет тасвирий санъатининг янги ютуғи сифатида кутиб олинди. «Тахиатош», «Қайроққум денгизи», «Қайроққум ГЭСи тонги» (бу асар 1958 йилда Брюсселда очилган жаҳон кўргазмасида кумуш медалга сазовор бўлган), «Қайроққум денгизининг тонги», «Янги ерда», «Ўзбекистонда март», «Каттақўрғон сув омбори», «Сирдарё», «Тоғда эрталаб», «Бўстонлиқда баҳор» каби картиналар ана шулар жумласидандир. Рассом бу асарларида табиатнинг одам оёғи етмаган чеккалари ёки фаслларнинг турли товланишларини кўрсатиш билан шунчаки чегараланиб қолмади, балки, табиатга хос бўлган нафосатни шу табиат қўйнида яшаётган кишилар ҳаётида содир бўлаётган ижтимоий ўзгаришлар билан боғлаб ифодалашга ҳаракат қилди.

Ўрол Тансиқбоев, асосан лиро-эпик рассом. Унинг ҳар бир асарида жонажон ўлкага нисбатан чексиз муҳаббат бор. У ана шу муҳаббат билан Ўзбекистон манзараларининг улуғвор тасвирини чизди ва томошабинларда ватанпарварлик туйғуларини бойитди. У яратган пейзаж — картиналар чуқур маъно ва поэзияга бой бўлиб, уларда Ўзбекистоннинг колхоз далалари, гуллаган боғлари, дарё ва кўл қирғоқлари, чаман водийлари эпик тарзда тасвир этилади.

Рассом жонажон ўлка манзарасини декоратив бўёқлар орқали ифода этишга ҳаракат қилар экан, табиатнинг ўзгара бошлаган, яшара бошлаган пайти — баҳор орқали севимли ўлкамиз ҳаётининг порлоқ даври шуурини улуғлайди. У «Ўзбекистонда март» асарида бинафша, кўк ва зангори ҳамда ҳаво ранглардан усталик билан фойдаланади. Бу рангларнинг ўзаро майин бирикуви эса, манзарага ажиб мусиқийлик бахш этган.

Маълумки, романтизм ўзбек тасвирий санъатида турли рассомлар ижодида турлича намоён бўлди. Ўрол Тансиқбоев лирик рассом сифатида водийларимизнинг эпик манзарасини тараннум этди. Унинг бундай эпик полотнолари умуман Шарқ романтизмининг халқ амалий ижоди ва фольклор меросига таяниш хусусиятига асослангандир.

Ўрол Тансиқбоев ўз асарларида Шарқ романтизмининг шаклий белгиларига эмас, унинг образ яратишдаги ички архитектоникасига аҳамият берган эди. Объектнинг кўринишини шунчаки бадиий ифодалаш рассомни қониқтирмайди. Табиат манзараларидан кишиларда туғиладиган тасаввурлар бойлиги ва кечинмалар кенглигигина уни кўпроқ қизиқтирарди. Тансиқбоев гоҳ ўлка манзараларини атрофлича баён этса, гоҳ умумлашма образлар орқали томошабинни чуқур ўйлантириб қўйишга, унинг қалбида қадрдон ўлкадан фахрланиш туйғусини уйғотишга интилади. Санъаткор ижодига хос бўлган романтизм оптимизм руҳи билан суғорилгандир. Рассом ҳар бир асари орқали халқимиз қалбидай бепоён ва илиқ водий ҳақида тасвирий қўшиқ тўқишга ҳаракат қилади.

Бепоён водий жамоли, баланд тоғлар салобати, баҳор нафосати, қиш кўриниши — барча-барчаси санъаткор полотноларининг доимий файзидир. Рассом табиат сирларини бир табиатшуносдан кам билмас эди, борлиқнинг ўзига хос нафасини теран ҳис қиларди. Ўзбекистон табиатининг файзли оқшомлари-ю беғубор тонгларининг сурури, осмонўпар «оқ олтин» хирмонлари-ю кўз илғамас чаман боғлари унинг учун бир умрга илҳом манбаи бўлди.

Ҳассос рассом баланд тоғ ёнбағирларида бир сават бўлиб гуллаган ва енгил шабадада чор-атрофга муаттар бўй таратаётган наъматакнинг латофати ҳамда тоғ орасидаги ажиб манзарани чизиб-тасвирлаб «Менинг қўшиғим» деб атаган эди. Ўрол Тансиқбоевнинг ҳар бир асари ана шундай нафосатга бой қўшиқ, табиат ҳақида тарона! Бу қўшиқлар баралла янграб, халқимизга ором, ҳузур ҳамда завқ бағишлаб келди ва шундай бўлиб қолади.

Т. МАҲМУДОВ,
Ўзбекистон Рассомлар союзи правлениеси раисининг ўринбосари, санъатшунос.

28 МАЙ—ЧЕГАРАЧИЛАР КУНИ

ШОНЛИ ПОСБОНЛАРИМИЗ

Эртага Чегарачилар куни, Она-Ватанимиз чегараларининг дахлсизлигини кўз қорачиғидек сақлаётган посбонларимиз байрами.

В. И. Ленин имзо чекнан декрет асосида ташкил топган, Коммунистик партия раҳбарлигида вояга етган, граждачлар ва Улуғ Ватан уруши йилларида душман билан кураш ўтида тобланган чегара қўшинлари совет халқи олдидаги ўз бурчини шараф билан адо этмоқда. Улар партия ишига садоқатлари, социалистик Ватанга содиқликлари, ҳамиша ўз постларида хушёрликлари билан халқимизнинг меҳр-муҳаббатига ва ҳурматига сазовор бўляптилар.

Улуғ Ватан уруши йилларида чегарачилар гитлерчиларнинг салкам 400 минг солдат ва офицерини сафдан чиқардилар. 300 мингтасини асир олдилар. Тиш-тирноғигача қуролланган кўплаб гитлерчиларни тор-мор қилдилар. Улуғ Ватан урушидаги қаҳрамонлиги ва мардлиги учун элликка яқин чегара отрядлари ва қисмлари байроғига жанговар орденлар тақилди, 200 дан ортиқ чегарачига Совет Иттифоқи Қаҳрамони юксак унвони берилди.

Ҳозирги кунда чегарачилар ўз ота ва боболарининг жанговар анъаналарини давом эттирмоқдалар. Улар совет халқининг тинч ижодий меҳнатини, чегараларимиз дахлсизлигини хушёрлик билан қўриқлаётирлар. Ўз сиёсий билим ва жанговар маҳоратларини кун сайин оширмоқдалар.

Суратларда: 1. Чегарачи жангчилардан Валерий НОВИЦКИЙ ва Анатолий МИХАЙЛИКОВ жанговар постда. 2. Чегарачи жангчи Анатолий ЛИСЕНКО ўз постида серган турибди.

И. Хўжаев фотолари (ЎзТАГ).

Фестиваль ғолиблари

Совет Иттифоқида Венгрия драма санъатининг II фестивали СССР ва Венгриянинг маданий ҳаётида муҳим воқеа бўлди. Бу фестиваль 25 май куни Москвада тугади.

Фестивалнинг якунлари чиқарилди, актёрлар, режиссёрлар ва рассомларнинг энг яхши ишлари диплом ва мукофотлар билан тақдирланди.

Москва ва Ленинград, Белоруссия ва Қозоғистон, Грузия ва Арманистон, Латвия ва Ўзбекистон, бир неча автоном республикаларнинг саҳна усталари мукофотларга сазовор бўлдилар.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ДА БОСИЛГАЧ

«ЮТУҚЛАР СОЯСИДА»

Шундай сарлавҳа билан босилган (газетанинг шу йил 6 март сони) танқидий мақолада Сирдарё областининг қатор районларида чорвачилик тармоғи суст ривожланаётгани, мавжуд резерв ва имкониятлардан оқилона фойдаланилмаётгани кўрсатиб ўтилган эди.

СИРДАРЁ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ юқоридаги газета мақоласи юзасидан редакцияга қуйидагича жавоб йўллаган:

Мақолада қайд қилиб ўтилган фактлар ҳаётийдир. Мақола Гулистон, Комсомол, Оқолтин, Ворошилов районлари партия комитетлари бюроларида, Гулистон районидаги Ленин номли, «Красная заря», Навоий номли колхозлар очиқ партия йиғилишларида атрофлича муҳокама қилинди. Жамоат чорвачилигини ривожлантиришда йўл қўйилган камчиликларни бартараф этиш, бу соҳани бутун чоралар билан ҳозирги кун талаблари даражасига кўтариш юзасидан конкрет чора-тадбирлар ишлаб чиқилди.

Ўтган хўжалик йилидаги чорвачилик аҳволи область партия комитети ва шаҳар, районлар партия комитетлари пленумларида кенг таҳлил қилинди. Чорвачиликни ривожлантириш 1979 йил планларини ўз муддатида сўзсиз бажариш вазифалари белгиланди.

Обком бюроси қарори билан колхоз ва совхозлар чорвачилик фермаларини ободонлаштириш, транспорт, қурилиш ишларини такомиллаштириш мақсадида хўжаликлар корхона ва ташкилотларга бириктириб қўйилди. Оталиқ ташкилотлари фермаларга жойларни асфальтлаш, сув ташиш ишларини механизациялаштиришда ва бошқа ишларда яқиндан ёрдам бериши шарт қилиб қўйилди.

Гулистон район партия комитети бюросида жамоат чорвачилигини ривожлантириш устида жиддий қайғурмаган Навоий номли колхоз партия ташкилоти секретари Ф. Қудратов, Ленин номли ва «Красная заря» колхозлари правление раислари, партия ташкилотлари секретарлари — М. Сафаров, А. Нурматов, Ж. Исаев, И. Тўхтамишевлар қаттиқ огоҳлантирилдилар.

Область хўжаликларида жамоат чорвачилигини ривожлантириш ишларини координациялаш мақсадида обком ҳузурида махсус комиссия тузилди.

ПЛАНЕТАМИЗДА

КОБУЛДА СОВЕТ КИТОБЛАРИ УЙИ

Афғонистон Демократик Республикасининг пойтахтида совет китоблари уйи тантанали вазиятда очилди. Кобулнинг марказий майдонларидан бирида жойлашган бу уй Совет «Международная книга» ташқи савдо бирлашмасининг доимий ишлаб турадиган виставкасидан иборат бўлади. Афғонистонлик китобхонлар бу ерда СССРда нашр этилган ижтимоий-сиёсий адабиёт янгиликлари, рус ва совет ёзувчиларининг асарлари билан танишишлари, шунингдек қўйилган китоблардан хоҳлаганларига буюртма беришлари мумкин.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг «Кичик ер», «Тикланиш» ва «Қўриқ» китоблари экспозицияда алоҳида ўрин тутмоқда. Афғонистон жамоатчилигининг зўр қизиқишларига сазовор бўлмоқда.

— Совет Китоблари уйи, — деди ТАСС мухбири билан суҳбатда Афғонистоннинг таниқли журналисти, «Анис» газетасининг бош редактори Д. М. Вафокиш. — Л. И. Брежневнинг асарларини мен ва кўпгина ватандошларим ўқиб чиқишимизга имконият беради. Ўз мамлакатига меҳру муҳаббат ҳислари билан йўғрилган бу китоблар совет халқи олдида турган вазифаларни ҳал этишда Коммунистик партиянинг ролини яққол очиб беради.

Виставкани очиш маросимида нутқ сўзлаган АДР Революцион кенгашининг аъзоси, ахборот ва маданият министри Х. М. Катавази мамлакатнинг маданий ҳаётида бу воқеа катта аҳамият касб этди, деб айтди ва у совет халқи билан афғон халқини боғловчи бузилмас дўстлик муносабатларининг ёрқин ифодаси деб таърифлади.

(ТАСС).

ҚАРДОШЛАРЧА ДЎСТЛИК ВИЗИТИ

БУДАПЕШТ. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев бошчилигидаги совет партия-ҳукумат делегациясининг Венгрияга қиладиган визити социалистик интернационализм принципларига асосланган ҳар томонлама венгер—совет алоқалари янада чуқурланишини бошлаб беради, деди ВСИП Марказий Комитетининг аъзоси, ВХР Министрлар Кенгаши Раисининг ўринбосари И. Марьян.

Бу визит, деди у ТАСС мухбири билан суҳбатда, қардошларча ҳамкорликни ривожлантиришнинг янги омили бўлади, уни янада кенгайтириш истиқболларини белгилайди. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Венгрияга қиладиган ҳар галги визити, олий даражадаги музокаралари партияларимиз, давлатларимиз ва халқларимиз ўртасидаги ҳамкорликни чуқурлаштириш ва такомиллаштириш ишига муҳим ҳисса қўшиб келди ва муҳим ҳисса қўшаверади. Венгер ва совет раҳбарларининг бу сафарги учрашуви ҳам муносабатларимизнинг янги босқичи бўлиб қолади.

Венгрия халқ хўжалигини ривожлантиришда Совет Иттифоқи билан ҳамкорлик ҳал қилувчи роль ўйнайди. Бу ҳамкорлик халқ демократик давлатимиз яшай бошлаган дастлабки пайтдан бошлабоқ биз учун ишончли таянч бўлди. Бу ҳамкорлик Венгрия экономикасини ривожлантиришнинг катта йўлидир. Совет техникаси ВХР халқ хўжалиги техникавий даражасини ривожлантиришда буюк роль ўйнамоқда. Истиқболли, ишончли венгер—совет ҳамкорлиги бизга алюминий индустриясини юксалтириш, нефть химиясини ривожлантириш, Будапешт метрополитенини қуриш, ҳисоблаш техникаси ишлаб чиқаришни кенгайтириш сингари улуғвор программаларни амалга ошириш имконини бермоқда. Совет Иттифоқи билан ҳамкорлик қилишнинг аҳамияти бундан буён ҳам ортаверади.

Экономиканинг ҳар хил тармоқларида ишлаб чиқаришни кооперациялаш ва ихтисослаштириш тўғрисидаги битимлар шу программаларни амалга оширишга хизмат қилади. Ҳозирги пайтгача 10-15 йиллик муддатга мўлжалланган ҳукуматлараро 25 та ана шундай битим тузилди. Бу ҳужжатларда мамлакатларимиз ўртасидаги иқтисодий интеграция истиқболлари белгиланган.

ВХР билан СССР ўртасидаги ўзаро муносабатларда ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва кооперациялаш принципларига асосланган ҳамкорликнинг янгидан-янги шакллари доимо юзага келиб турибди. Венгрия экспорт қиладиган маҳсулотнинг ярмиси Совет Иттифоқига юборилмоқда, истиқболли венгер—совет шартномалари асосида чиқарилаётган маҳсулотлар улуши доимо ортмоқда.

Мамлакатларимиз Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доирасида ҳам, аввало, социалистик иқтисодий интеграция комплекс программасини ва Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар ҳамкорлигининг узоқ муддатли тармоқ программаларини рўёбга чиқаришда муваффақиятли ҳамкорлик қилмоқдалар.

Л. И. Брежнев бошчилигидаги совет партия-ҳукумат делегациясининг визити, деб таъкидлайди И. Марьян, Венгрия билан Совет Иттифоқи ўртасида барча соҳалардаги қардошлик муносабатларини ривожлантиришда катта аҳамиятга молик воқеа бўлади. Бу визит алоқаларимизни ривожлантиришнинг ҳамда ВХР билан СССР экономикаси ўртасидаги интеграцияни чуқурлаштиришнинг янги имкониятлари ва истиқболларини белгилаб беради.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● УЛАН-БАТОР. Эрдэнэт шаҳрида новаторлар жамияти аъзоларининг техникани такомиллаштириш соҳасидаги таклифларини жорий этиш бу йил бир миллион тугриклик иқтисодий самара беради. Ишлаб чиқариш самарадорлигини ва маҳсулот сифатини оширишда новаторларнинг роли тобора кучаймоқда.

● ЖЕНЕВА. Миллатлар саройида бўлиб ўтган XXXII Жаҳон соғлиқни сақлаш ассамблеяси иштирокчилари Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотига аъзо бўлган давлатларни бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашга, халқаро кескинликни юмшатишни кучайтиришга кўмаклашишга даъват этдилар.

● ТЕҲРОН. Эроннинг бир қанча шаҳарларида мамлакатнинг ички ишларига АҚШнинг аралашувига қарши, Форс кўрфази ва Ҳинд океани районида АҚШнинг ҳарбий тайёргарлигига қарши оммавий норозилик намойишлари бўлиб ўтди. Кўп минг кишилик митинглар ва намойишларнинг қатнашчилари Америка империализми Эрондаги ва Яқин Шарқдаги кирдикорларига хотима беришини талаб қилдилар. 20 минг кишилик намойиш аҳли Америкага қарши шиорларни такрорлаб АҚШ элчихонаси олдидан ўтди.

(ТАСС).

ХАЛҚАРО ОБЗОР

АФРИКАГА ҚАРШИ ФИТНА

Африка жанубидаги аҳвол ҳали ҳам кескин бўлиб турибди. Африканинг шу қисмида кўп миллиардлаб капитал маблағи бўлган Ғарб давлатлари, асосан АҚШ билан Англия ўзларининг ердаги мустамлакачилик мавқеларини бундан кейин ҳам қўлдан бермасликка интилмоқдалар Лондон билан Вашингтон Родезияга ёки африкалик аҳоли ибораси билан айтганда, Зимбабвега ва Жануби-Ғарбий Африкадаги Намибияга нисбатан бир ҳовуч африкалик сотқинлар иштирокида қўғирчоқ «ҳукуматни» ўтказиб қўйиш мақсадида фитна тўрини тўқимоқдалар, шу тариқа улар озодлик ва ҳақиқий мустақиллик учун курашаётган ватанпарвар кучларни мамлакатни идора қилишдан четлаштиришни кўзламоқдалар.

Родезияда шу йилнинг бошларида ирқчилар ўтказган референдум давомида 220 минг оқ танли келгинди салкам 7 миллион африкаликка «конституция»ни тиқиштирди. Шунинг ёрдамида келгиндилар автоматларнинг қўндоқлари остида сохта сайлов ўтказиб, унинг асосида «кўп ирқли парламент»ни вужудга келтириб олдилар. Гарчи бу «парламент»да расман африкаликлар (асосан монополияларнинг гумашталари) кўпчилик бўлсалар ҳам, оқ танли келгиндилар маъмурий аппаратдаги, армия ва полициядаги асосий лавозимларни назорат қилиб турадилар, «парламентда» эса вето ҳуқуқидан фойдаланиб, ўзларига ёқмаган ҳар қандай қарорни барбод қилишлари мумкин. Мамлакат халқининг бирдан-бир ҳақиқий вакили — Зимбабве ватанпарварлик фронти бу сиёсий найрангбозликда қатнашишдан бош тортганлиги.

Африканинг тараққийпарвар жамоатчилиги эса уни шармандали қалбакилик, деб лаънатлаганлиги бежиз эмас. БМТ «сайлов» натижаларини ҳақиқий эмас деб эълон қилди ва халқаро ҳамжамиятни ҳозир Родезияда тузилаётган «ҳукумат»ни эътироф қилмасликка чақирди.

Бироқ, Вашингтон билан Лондон айни қўғирчоқ ҳукмдорлар эътироф этилиши учун ҳамма ишни қилмоқдалар. Англияда ҳокимият тепасига келган консерваторлар Солсберидаги мазкур қўғирчоқларни тан олиш ниятида эканликларини ошкора айтмоқдалар. АҚШда ҳарбий-саноат комплекси билан маҳкам боғланган родезияпарастлар шовқин-сурон билан иш олиб бормоқдалар, чунки бу комплекс Родезиядан стратегик хом ашё, шу жумладан хром, ванадий олишдан манфаатдордир. АҚШ билан апоқ-чапоқлиги ҳаммага маълум бўлган епископ Музоревани Родезия «бош министри» қилиб кўтармоқчи эканликлари диққатга сазовордир. Ҳозирнинг ўзидаёқ АҚШ сенати Родезия билан савдо-сотиқни тақиқлаш тўғрисидаги қарорни бекор қилишни ёқлаб, овоз берди.

Империализм томонидан Родезияда татбиқ этилган «ички тартибга солиш» нусхасини энди НАТО мамлакатлари Намибияда ҳам қўлланмоқдалар. Жанубий Африканинг жазоловчи кучлари Намибия территориясини қонунга хилоф равишда ҳамон оккупация қилиб турган бир шароитда бу мамлакатда ҳам қўғирчоқ режим тузилмоқда. Бу ерда ҳам Ғарб мамлакатлари билан Жанубий Африка Республикаси тўдаси қилаётган ҳамма найранглар замирида ғайри миллий корпорацияларнинг очкўзлик мақсадлари кўриниб турибди: чунки Намибия фойдали қазилмаларнинг, жумладан, уран, кобальт, мис, қўрғошин, олмоснинг ҳақиқий хазинасидир.

Родезия билан Намибия Африка танасидаги яллиғлаб турган жароҳатлардир. Курашаётган Зимбабве ва Намибия халқлари, қитъанинг мустақил давлатлари Африка диёрида мустамлакачиликнинг ана шу қолдиқлари давом этишига йўл қўя олмайдилар. Африка бирлиги ташкилотининг Африка озодлиги куни — 25 май муносабати билан эълон қилган баёнотида айтилганидек қитъадаги мустамлакачилик ва ирқчилик манбалари узил-кесил тугатилиши лозим. Империализмнинг Африка халқларига қарши фитнаси барбод этилади.

БАЁНОТЛАР — МАВҲУМ, ИХТИЛОФЛАР ЭСА — КОНКРЕТ

Шу кунларда Парижда халқаро энергетика агентлиги бошқарувчиларининг шу агентликда қатнашувчи мамлакатлар энергетика министрлари иштирокидаги сессияси бўлиб ўтди. 1974 йилда, энергетика танглиги кескин тус олган даврда тузилган бу агентлик капиталистик экономикани ёқилғи билан таъминлашга алоқадор қийинчиликлардан қутултириш йўлларини топиши лозим эди. Ўшандан бери кўп сувлар оқиб кетди. Аммо 20 та энг ривожланган капиталистик давлат (Франциядан ташқари) вакиллари иштирокида ўтган сессия якунлари шу вақт ичида Ғарбнинг энергетика хўжалигидаги ишларнинг аҳволи унчалик ўзгармаганини кўрсатди. Асосий энергетика ресурси бўлмиш нефть импорт қилиш ва уни сарфлаш муаммоси баттар кескинлашди.

Кузатувчиларнинг фикрича, Париждаги сессиянинг баъзи бир қатнашчилари бу сафар ҳам бутун масъулиятни, Америкадаги «Нью-Йорк пост» газетаси ғижиниб ёзганидек, «ОПЕКдаги шантажчилар»га тўнкашга мойил эдилар. Ривожланаётган мамлакатлар орасидан нефть экспорт қилувчи етакчи мамлакатларнинг ташкилоти бўлмиш ОПЕКка тўнкалаётган бу айблар, юмшоқ қилиб айтганда, асоссиздир. Чунки ОПЕК аъзолари янги мустамлакачилик томонидан бўлаётган валюта — молия эксплуатациясига жавобан озодликка эришган мамлакатларнинг манфаатларини ҳимоя қилиш учун нефтнинг нархини вақт-вақти билан ошириб турибдилар. Бунинг яна бир сабаби шуки, халқаро энергетика агентлиги қатнашчиларининг ўзлари ҳам эътироф қилаётганларидек, ОПЕК мамлакатлари ёқилғи нархини 25 процент оширишни эълон қилганликлари Ғарбдаги нарх-навонинг умумий ўсишига атиги ярим процент таъсир қилди, ҳолбуки Ғарбдаги пулнинг қадрсизланиши даражаси бу йил 8—10 процентга етади.

Ғарбдаги сурункали энергетика танглигининг сабаблари эса бошқа нарсага, чунончи, капиталистик хўжалик юритиш табиатининг ўзига бориб тақалади. Узоқ йиллик мустамлакачилик ҳукмронлиги давомида капиталистик монополиялар ривожланаётган мамлакатлар ер остидан ваҳшийларча сўриб олаётган арзон нефтнинг мўл-кўллигига одатланиб қолганлар. Энди эса, нефть қазиб олувчи мамлакатларнинг ўз миллий бойликлари талон-торож қилинишига қарши курашдаги муваффақиятлари натижасида монополияларнинг манфаатлари қисувга тушиб қолди. Ғарб жумладан, илгари мутлақо чекланмаган ёқилғи импорти кескин камайиши сабабли келиб чиққан танглиқдан қутулиш йўлларини қидиришга мажбур бўлди.

Бу хусусда кўпдан-кўп тилаклар айтилди. Баъзи мамлакатлар ва айниқса Ғарбнинг энергетика балансида салмоғи зўр бўлган АҚШ бу йил нефть ишлатишни 5 процент қисқартиришни ваъда қилдилар. Бироқ, бу ваъдалар қоғозда қолганини Париждаги сессия натижалари кўрсатади. Бу сессия ривожланган капиталистик дунёнинг ёқилғи ишлатишни қисқартириш мақсадида самарали тадбирлар кўришга қобил эмаслигини яна бир карра очиқ-равшан намойиш этди.

Халқаро энергетика агентлигининг қатнашчилари қанчалик уринмасинлар, Вашингтоннинг илгари берган ваъдаларини бажаришига эриша олмадилар. АҚШ ҳамма қийинчиликларни ўзининг Ғарбий Европадаги ва Япониядаги шериклари гарданига юклашга уринди. Натижада бир талай мавҳум ваъдалар берилган бўлишига қарамай, кенгаш халқаро энергетика агентлигига аъзо бўлган мамлакатлар ўртасида жуда конкрет ихтилофлар борлигини кўрсатди. Париж сессиясининг қатнашчилари ана шундай мавҳум ваъдалару конкрет ихтилофлар билан ўз юртларига жўнаб кетишди.

В. КУЗНЕЦОВ,
С. СТОКЛИЦКИЙ.
(ТАСС).

Авлодлар эътирофи

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

●

Навоий ижодиёти XV аср Шарқ халқлари бадиий сўз санъати, адабий эстетик тафаккури тарихида фавқулодда бир ҳодиса эди. Зотан, шунинг учун ҳам бу даҳо кейинги асрлар адабиёти тараққиётига ижобий таъсир кўрсатди. Шарқ ва Ғарб олимларининг то ҳанузгача бу улкан мутафаккир ижодига қайта-қайта мурожаат этиб, унинг янги-янги қирраларини аниқлашга интилиб келаётганликларининг боиси ҳам ана шунда.

Совет ҳокимияти йилларида адабиётшунослик ҳамда шарқшуносликнинг ажралмас бўлаги сифатида тараққий топаётган навоийшуносликнинг қамрови кенг ва у узоқ тарихга эга. Уни тадрижан таҳлил этиб, системага солиб умумий назарий жиҳатдан умумлаштириш катта амалий, маърифий аҳамиятга моликдир. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, таниқли навоийшунос Н. Маллаевнинг «Асрлар эътирофи ва таъзими»[1] рисоласи ана шу жиҳатдан қимматлидир. Муаллиф дунё адабиётшунослиги, шарқшунослиги, тилшунослиги ва санъатшунослигининг Навоий ижодини ўрганиш соҳасида шу кунга қадар қўлга киритган ютуқларини батафсил таҳлил қилган. Бунинг учун эса қадимий манбалардан тортиб, турли тиллардаги асарларни мутолаа этган, далилларни қиёсий ўрганган, ҳар бир мақола ёки асарнинг ўз даврида ва умуман навоийшунослигидаги қимматини махсус қайд этишга интилган. Баъзан кичик бир мақолада катта илмий иш қадрига тенг фикр билдирилиши ёки проблема ҳал этилиши мумкин. Шу боисдан олим Навоий ижодига оид барча асарларни эътибордан қочирмасликка ҳаракат қилади, аниқ манбаларни китобхон ҳукмига ҳавола этади. Илмий мақола ёки рисолаларни таҳлил этишда, бир томондан, ғоятда синчковлик қилса, иккинчидан, назарий хулосаларнинг ҳар томонлама пухта бўлишига интилади. Ўқувчида навоийшунослик эришган ютуқлар ҳақида яхлит тасаввур қолдиришга эришади.

Биз Натан Маллаевнинг мазкур асарини кўздан кечирар эканмиз, унда йўл-йўлакай бўлса ҳам Навоий ижодий меросининг оммалашуви тарихи билан ҳам танишамиз. Зероки, тадқиқотчи шоир асарларининг барча илмий, оммавий нашрлари, дунё тилларига таржималари хусусида ҳам хийла мукаммал маълумот тўплашга муваффақ бўлган.

[1]) Н. Маллаев. Асрлар эътирофи ва таъзими. Т., «ФАН», 1978 йил.

Ҳ. ҲОМИДОВ,
филология фанлари кандидати.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ЭНГ ЯХШИ ОММАВИЙ ВА БОЛАЛАР ҚЎШИҚЛАРИ КОНКУРСИГА

ҚЎРИҚ ОЧДИМ

Ўткир РАШИД

Қўриқ очдим, уруғ сочдим, ажаб олам яратдим мен,
Шу оламнинг тилсимотин очиб топдим бу бахтим мен.
Бу тилсимнинг сирин айтсам қуёшу ой гувоҳимдир,
Қуёш нурин этатлардан шу оламга таратдим мен.
Бу оч чўл қаҳрига қалқон бўлиб, ерин қилиб талқон,
Қидирдим зар қидиргандай тополдим зар ва бахтим мен.
Бир умр заъфарон янтоғу хас ўрнида гул унди,
Баҳор чорлаб бу гулшанга баҳор гаштини тотдим мен...
Муҳаббат бахш этиб ердан олиб «оқ олтин» у обрў,
Қўриқнинг бойлигин ҳам шуҳратин элга таратдим мен.
Қўриқ обод, гулистон-у томоша қилгудек бўлди,
Боринглар, бир кўринглар, деб келиб халқимга айтдим мен.

НАЗАРМАТ.

ОЛМОС ДАЛАЛАР

Олмос далалар, олмос
далалар,
Юзимни силар тонгги
сабопар.
Улуғлай сизни ишчан
Зеболар,
Сизгадир букун қўшиқ,
наволар.

Мени қаршилар тонг қизи
Зуҳро,
Боғда шўхчан куйлар
булбуллар.
Товланиб далам айлар
тамонно,
Меҳнат тонгидай сўлим
сунбуллар.

Далалargaдир йўлинг ҳар
наҳор,
Мен ҳам йўлингда бўлай
ғазалхон.
Юзингни кўрсам тонг чоғи
дилдор,
Кўзимга менинг мунаввар
жаҳон.

Севгингдан куйлаб кездим
далангда
Мендан оҳангни олди
саболар.
Суруру меҳнат эгиз
паллада
Бахт китобидай қолди
наволар.

ИЖОДИЙ ҲИСОБОТ

Ўтган куни Навоий номли Ўзбек давлат академик Катта опера театрида атоқли совет балеринаси СССР халқ артисти, Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати Бернора Қориеванинг ижодий кечаси бўлиб ўтди. Санъат мухлислари машҳур артист ижросида классик, миллий ва замонавий балетлардан саҳналар томоша қилдилар. Б. Қориева яқин кунларда премьераси бўладиган янги спектаклдан ҳам парчалар кўрсатди.

Атоқли санъаткор ижодининг ажойиб кўригига айланган бу ижодий кечада санъаткорнинг ҳозирги кунда турли театрларда муваффақиятли ишлаётган, ўз ишлари билан кенг томошабинлар даврасида шон-шуҳрат қозонаётган шогирдлари иштирок этишди. Томошабинлар Бернора Қориевани ҳассос устоз сифатида ҳам олқишладилар.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ДА УЧРАШУВ

ЎЗБЕКИСТОН ДОВРУҒИ

Ўзбекистоннинг чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа жамиятининг активлари ва бир гуруҳ санъаткорлари яқинда Америка Қўшма Штатларига қилган сафарларидан қайтиб келишди. Улар у ерга Америка — Совет дўстлиги миллий уюшмасининг таклифига биноан бориб, Совет Иттифоқига бағишланган тадбирларда қатнашдилар.

Республикамиз вакиллари хорижий мамлакатда бўлганларида жуда кўп учрашувларда иштирок этишди. Бу суҳбатлар жонажон республикамиз, унинг Совет ҳокимияти йилларида эришган тарихий ютуқлари, бугунги равнақи, ажойиб замондошларимиз, уларнинг меҳнатсеварлиги, ватанпарварлиги ва дўстсеварлигига бағишланди. Ватандошларимиз ҳар бир факт ва рақамни фахр-ифтихор туйғуси билан тилга олдилар.

Ўзбекистонликлар ўзлари билан бешта ҳар хил кўргазма олиб борган эдилар. Кўргазмалар Америка халқига асрлар оша кишиларни ҳайратга солиб келаётган тарихий обидаларимиз, ўзига хослиги билан мамлакатдагина эмас, бутун жаҳонда ажралиб турадиган амалий санъатимиз, қуёшли республикамизнинг бугунги жамолини ҳар томонлама мукаммал кўрсатувчи фотосанъатимиз, шунингдек, Ўзбекистон рассомларининг болалар йилига бағишлаб яратган график асарлари, турли альбом ва китоблар ҳақида ҳикоя қилиб берди.

«Баҳор», «Шодлик», «Гўзал» ансамбллари қатнашчилари ва Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Давлат академик Катта опера ва балет театри солистларидан ташкил топган санъаткорлар группаси эса, Совет Ўзбекистони санъатининг бугунги равнақини намойиш қилди. Жонажон Коммунистик партиямизни шарафловчи, она-Ватанни улуғловчи, меҳнатни, халқлар дўстлигини, соф севги-муҳаббатни тараннум этувчи куй, қўшиқ ва рақслар Америка халқида катта таассурот қолдирди.

Америка — Совет дўстлиги миллий уюшмасининг таклифига биноан АҚШга бориб келган республикамиз вакиллари куни кеча «Совет Ўзбекистони» редакциясида меҳмон бўлишиб, журналистларга ўз таассуротлари ҳақида гапириб беришди.

С. ЙЎЛДОШЕВА.

Суратда: учрашув қатнашчиларидан бир гуруҳи. Н. Шарипов фотоси.

Ахборот

ДАЛА МЕҲНАТКАШЛАРИГА ҒАМХЎРЛИК

Пайариқ районидаги Карл Маркс номли колхознинг пахтачилик бригадаси дала шийпонларида меҳнаткашларнинг хордиқ чиқаришлари учун ҳамма шарт-шароитлар яратилган. Иссиқ овқатлар ҳам дала шийпонларининг ўзида тайёрланмоқда. Тушки пайтларда агитаторлар, сиёсий ахборотчилар энг сўнгги янгиликлар, дунё воқеалари билан колхозчиларни таништириб бормоқдалар. Колхоздаги 1245 касаба союз аъзосидан 700 га яқини ўтган йилги унумли меҳнатдан сўнг дам олиш уйларида, санаторийларда, туристик походларда дам олиб қайтдилар. Колхозда кўп болали оналарга алоҳида эътибор берилмоқда. Далаға чиқиб меҳнат қилаётган оналарнинг ҳаммаси болаларидан кўнгиллари тўқ. Колхозда 140 ўринли «Гулдаста», 55 ўринли «Ғунча» болалар боғчалари ҳамда 18 та мавсумий яслилар жажжилар учун хизмат қилмоқда.

У. СУЮНОВ.

РЕКЛАМА ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

27 МАЙ, ЯКШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Вақт. 9.40 — Зарядкага сафланинг. 10.05 — А. Дмитриев чалади. 10.30 — Будильник. 11.00 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 12.00 — Олтин соч. Бадиий фильм. 13.30 — Қишлоқ янгиликлари. 14.30 — Музикали киоск. 15.00 — Театр спектакли. 17.05 — М. И. Глинка туғилган куннинг 175 йиллигига. 17.40 — Бугун химиклар куни. 18.10 — Бахтли тақдирлар. 18.30 — Мультфильмлар. 19.00 — Халқаро панорама. 19.45 — Хатларингиз асосида. 20.30 — Киносаёҳатчилар клуби. 21.30 — Вақт. 22.05 — Концерт. 22.30 — Футбол. «Динамо» (Тб) — «Шахтёр». 24.00 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Концерт. 10.50 — Ҳужжатли фильм. 11.20 — Кўча ҳаракати хавфсизлиги учун. 12.00 — Қувноқ стартлар. 13.00 — Ёшлар ижоди. 13.30 — Ҳужжатли фильм. 13.55 — Мис тоғ бекаси. Бадиий фильм. 15.20 — Реклама. 18.20 — Ўйлаб топ? 18.30 — Бугун — химиклар куни. 19.10 — Ойбек. Ҳужжатли фильм. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Концерт. 20.20 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ака-ука Вахобовлар куйлайди. 21.30 — Вақт. 22.05 — Ғўза парвариши илғорларига тенглашайлик. 22.20 — Алп Жамол. Ғизғизон. Миниатюралар.

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

16.35 — Фрунзе кўрсатувлари.

28 МАЙ, ДУШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ: 9.00 — Вақт. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — «Колумб шхунаси юнгаси». Бадиий фильм. 11.20 — Мўъжизасиз мўъжизалар. 12.20 — ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Чегарачилар кунига бағишланган кинопрограмма. 16.15 — Сиз яратган боғ. 16.45 — Тарих саҳифалари. 17.25 — Оғир атлетика бўйича Европа чемпионати. 18.00 — Бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун. 18.45 — Бугун — чегарачилар куни. 19.00 — Ватаним ҳақида қўшиқлар. 19.15 — Беш йиллик. Тўртинчи йил. 20.00 — Украинанинг Россия билан қайта қўшилганлигининг 325 йиллигига. 21.30 — Вақт. 22.05 — Киев баҳори. Санъат фестивали якунловчи концертининг давоми. 23.35 — Янгиликлар. **ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ:** 18.20 — Юлдузча. 19.00 — Мамлакатимизнинг барча пионерлари Ленин ишига содиқдир. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — Ёшлик. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Пойтахтимиз меҳмонлари. 21.30 — Вақт. 22.05 — Чорвачилик — зарбдор фронт. 22.25 — Театр учрашувлари. **ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН:** 18.40 — Болалар учун фильм. 19.00 — Бизнинг бош мухбиримиздан. 20.00 — Янгиликлар.

РАДИО

27 МАЙ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Янги музикали ёзувлар. 9.15 — Табассум. 10.45 — Дуторда М. Юнусов чалади. 12.10 — Ўзбекистон ишчиси. 13.00 — Беш йиллик илғорлари. 13.30 — Химия саноати ходимлари, Сизлар учун. 14.00 — Табаррук замин. 15.40 — Театр микрофон олдида. 18.15 — Ёшлик. 19.30 — Спорт эшиттириши. 20.25 — Музикали салом. 21.00 — Футбол. «Динамо» (М) — «Пахтакор». 22.28 — Қўшиқлар. 23.15 — Дам олиш концерти.

28 МАЙ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Яхши кайфият. 9.45 — Совет турмуш тарзи. 10.15 — Ёзувчилар микрофон олдида. 12.10 — Ўзбекистон индустриальний. 13.00 — Чорвачилик бўйича социалистик мажбуриятлар қандай бажарилмоқда? 13.30 — Музикали Тошкент. 14.00 — Партия қарорлари — ҳаётга! 18.15 — Совет хотин-қизларининг бахти. 18.50 — Ёшлик. 20.25 — Чегарачилар учун концерт. 21.00 — Беруний номли Тошкент политехника институтининг 50 йиллигига. 22.28 — А. Пўлат шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар. 23.20 — Концерт.

СПОРТ

УЗБЕКИСТОН XVIII СПАРТАКИАДАСИ

ВЕЛОПОЙГА:

ШОҲИДНИНГ ЗАФАРИ

Республикамиз велосипедчилари Ўзбекистон Спартакиадаси чемпиони бўлиш учун Қаршида ўзаро куч синашдилар. Йирик баҳсларга пухта ҳозирлик кўрган тошкентлик пойгачилар 75 километрга ўтказилган мусобақада маррада биринчи бўлган эдилар. 90 дан зиёд кучли велосипедчи навбатдаги пойгада 150 километрлик йўлда куч синашди. Бу сафар Тошкент области вакиллари маррага биринчи бўлиб келдилар. Фарғона области ҳамда Тошкент шаҳри командалари иккинчи ва учинчи ўринларни олишди. Шахсий биринчилик учун ўтказилган пойга мухлисларда яхши таассурот қолдирди. СССР халқлари ёзги Спартакиадасига астойдил шайланаётган олмалиқлик Шоҳид Загриддинов чаққонлик кўрсатди. У биринчи ўринни олиш билан Ўзбекистон терма командасига муносиб номзод эканлигини намойиш қилди. Унинг ҳамшаҳри Е. Посмитний билан тошкентлик Ю. Бережнойлар ғолиблик супасининг иккинчи ва учинчи поғонасига кўтарилишди.

БЕЛЛАШУВЛАР, ТУПЛАР, ОЧКОЛАР

✦ СУВГА САКРАШ: Тошкентдаги Митрофанов номли сув спорти саройида Ўзбекистон Спартакиадаси программаси бўйича ўтказилган мусобақаларга якун ясалди. Спортчилар мусобақанинг сўнгги куни ўн метрлик минорадан сакраш бўйича баҳслашдилар. Бунда тошкентлик Е. Сироткин билан В. Лавренчук Спартакиада чемпиони бўлишди. Умумкоманда ҳисобида тошкентликлар ғалаба қилдилар. Тошкент ва Бухоро области коллективлари ҳам фахрли ўринларни эгаллашди.

✦ БЕШКУРАШ: Спортнинг мазкур тури бўйича мусобақалар Тошкентда бир неча кун давом этди. Ёшлар дастлаб чавандозлик бўйича куч синашдилар. Кейин қиличбозлар майдонга тушдилар. Самарқандлик спорт мастери Владимир Варламов пешқадамлик қилди. Бешкурашнинг навбатдаги мусобақаси — мерганлик бўйича тошкентлик Валентин Носиковнинг олдига тушадиганни топилмади. Ҳозирча беш курашнинг уч туридан кейин В. Носиков олдинда бормоқда. Умумкоманда ҳисобида тошкентликлар пешқадамлик қилишмоқда.

СИР ОЧАР МАКТУБ

ФЕЛЬЕТОН

Янгийўл шаҳрининг чеккароғида каттагина бир сарой бор. Узун-қисқа ёғочлар ҳовлисига зеб бериб турган бу жой тун пайтларидагина тип-тинч бўлади. Кундуз кунлари эса одамларнинг бақириқ-чақириқлари, шовқин-суронлари билан «серфайз» бўлиб кетади.

Яна одатдагидай тонг отди. Кўп ўтмай янги иш куни бошланди. Биз ҳикоя қилаётган ғаройиб сарой дарвозаси ҳам ланг очилди. Эшик олдига бирин-кетин машиналар келиб тўхтади. Тавба, бу ерга келаётган одамлар нега бир-бирлари билан саломлашмайди. Аксинча, еб қўйгудай бўлиб хўмрайиб қарашади.

Мана, баланд бўйли, йўғон гавдали кекса бир киши салмоқланиб эшикдан кириб кела бошлади. Ҳовли ўртасида ўзаро сўзлашиб турган ёш-ялангларга ер остидан кўз ташлаб олди-да, ўнг тарафдаги бино эшигига кирди.

— Эзғувчи! — деб қўйди унинг кетидан ёш-ялангларлардан бири — жиккаккина йигит.

Бу унинг қарияга берган саломи эканми-я!

Ана шу йигит билан отахон орасидан қора мушук ўтганига кўп бўлди. Ўшандан буён бир-бирларини кўришга кўзлари, отишга ўқлари йўқ. Сўзлари-сўзларига тўғри келмайди, ўзлари-ўзларига. Бирор сабаб бўлиб тўқнаш келгудек бўлишса, чўғ бўлиб турган чўянга ташланган сувдек жаз-буз этиб кетишади.

Отахон анов-манов одамлардан эмас, Янгийўл шаҳридаги 48-ремонт-қурилиш участкасининг катта бухгалтери, Улуғ Ватан урушининг III группа инвалиди. Йигит бўлса, шу ерда прораб. Хўш, ота-болалардек иноқликда яшашга лойиқ бўлган Асан оға Шоймардонов билан Василий Цхе нега бу аҳволга тушиб қолишди?

Катта бухгалтер билан прораб иш устида бир-бирларига тўқнаш келиб туришади. Шунда Асан оға Василий Цхе олиб келган ҳужжатларга синчковлик билан қарайди, осонликча қўл қўйиб беравермайди. Оғзи куйган киши совуқ сувни ҳам пуфлаб ичаркан. Асан оғанинг ҳам бир неча бор оғзи куйган. Василий унга панд бермоқчи бўлган.

Кунларнинг бирида прораб катта бухгалтер кабинетига шошилиб кирди.

— Қўл қўйинг! — бир даста қоғозни узатди у.

— Аввал саломлашсак бўлармиди, ўғлим?

— Эй, сатқаи салом кет, қўл қўй! — шовқин кўтарди прораб.

Бухгалтерияда Асан оға билан ёнма-ён яна бир неча киши ўтиради. Прорабнинг шовқин-сурони уларга заррача кор қилмади. Сабаби, улар бундай текин томошани энди кўраётганлари йўқ.

— Қўл қўймайсанми?! — яна нағма қилди прораб.

— Ҳужжатларингни қолдириб кета қол, кўриб қўяман, — жавоб берди босиқлик билан катта бухгалтер.

Прораб зарда билан қўл силтади-да, ташқарига чиқди.

«Шошилишидан, бу қоғозларда бир гап борга ўхшайди», — кўнглидан ўтказди Асан оға.

Прораб қолдириб кетган 253-рақамли наряд билан ведомостни кўздан кечира бошлади. Уларда Янгийўл шаҳридаги озиқ-овқат техникуми биносида қатор ремонт ишлари қилингани, бу ишларни А. Тожибоев, Ф. Измаилов, Т. Абдужабборова, С. Ҳалилова, Ш. Алиева, М. Аҳмедова, М. Мирзараҳимова, М. Калимулинлар бажаргани кўрсатилганди.

— Тавба, бизда бундай одамлар ишламайди-ку! — деб қўйди ҳайратланиб Асан оға.

У шу заҳотиёқ кадрлар бўлимидан сўраб-суриштирди. Хақ тўлаш учун ведомостга тиркалган бояги саккиз шахснинг бирортаси ҳам бу ерда ишламас экан. Прораб В. Цхе ўзи ижод қилган бу ҳужжатлар эвазига давлатнинг 1862 сўмини гумдон қилмоқчи бўлишибди.

— Бу қанақаси бўлди?! — жиддий сўради катта бухгалтер прорабдан.

— Тўлаттирмасангиз тўлаттирмай қўя қолинг, отахон, — елкасини қисиб қўя қолди В. Цхе.

— Қадамни тўғри босинг! Эй, қайда! Ўрганган кўнгил ўртанса қўймайди-ку! Прораб йигит қандай бўлмасин катта бухгалтернинг кўзини чалғитиш дардида қадам ташлай берди. «Таваккал-да, қоғозларим каттиқ қўл чолнинг қўлидан ўтиб қолса қолар, қолмаса йўқ», — деб ўзига тасалли берар, лекин бухгалтерияга қадам қўйди дегунча оёқларини қалтироқ босарди.

— Ие, ўзи нима гап? — ҳазиллашади бу ерда ишловчилар.

— Шу... тик оёқда юрамиз-да, чарчабмиз шекилли...

Прораб қалтираб турган қўлидаги қоғозларни хона тўрида ўтирган катта бухгалтерга узатади.

— Қолдириб кетавер, кўриб қўяман, — деди ўз одатига кўра Асан оға.

— Ана холос, яна шу гап! Ҳой, бизга ҳам ишонасизми, йўқми?! — пўписага ўтди прораб.

— Ҳақ бўлса, ишонмай нима қилардик.

— Эҳ, бу чолдан қачон қутуламиз! Фақат бу тўғри!..

Йигит шовқин кўтарганича ташқарига чиқди. Катта бухгалтер у қолдириб кетган ҳужжатларни кўздан кечиришга киришди. Қоғозда Янгийўл шаҳридаги кондитерчилар посёлкаси кўчасига асфальт ётқизилгани кўрсатилганди.

— Тавба, бу қанақаси бўлди! Қилинмаган иш учун беш номаълум шахс номига 952 сўм маош ёзибди-я!

Асан оға бу «хушхабар»ни 48-ремонт-қурилиш участкаси бошлиғи Қоплон Нормуҳамедовга етказди.

— Бу қанақаси бўлди?! Қачонгача прораб кўзбўямачилик қилади, ука?! Сиз раҳбарсиз, кўз-қулоқ бўлиб турсангиз бўлмайдими?!

— Кечирасиз, отахон, ҳали ёшмиз, айб бизда...

Қоплон Нормуҳамедов шошилинч равишда 135-сонли буйруқни чиқартириб, чиройли имзо чекди. Унда қилинмаган иш учун ҳақ тўланмаслиги кўрсатилган эди.

Асан оға ҳайрон. Прораб қилғуликни қилиб юраверади-ю, нега уни жазоламайди? На ташкилот бошлиғи Қоплон Нормуҳамедов, на катта инженер Сония Гарифулина бу ҳақда ўйлаб кўрмайди?!

«Ҳаммасининг тили бир бўлса керак», — деган хулосага келади ўйлай-ўйлай охири катта бухгалтер.

Энди Асан Шоймардонов бухгалтериядаги ҳужжатларга ҳам ишончсирамай қарай бошлайди. Уларни эринмай варақлар экан, Ниёзи Ягяев, Александр Овчинников, Аблаз Усмонов, Виктор Климов деган нотаниш номларга кўзи тушди. Сўраб-суриштирган эди, бу тўрт шахснинг бошқа жойларда ишлаши, улар номига ойлик маош тўлаб келинганлиги ойнадай равшан бўлди. Фиғони фалакка чиқиб кетди.

— Ишлайдиган бўлсак, тўғри ишлайлик! — деди ишхонасидаги раҳбарларга.

«Чол гапирди қўйди-да», — деб улар қўл силтаб кетавершди. Бундан аччиғи чиққан Асан Шоймардонов юқори ташкилотларга сир очар мактублар йўллашга киришди. Шундай номалардан бири республика Молия министрлигининг Тошкент область тафтиш бошқармасига келиб тушди. Орадан кўп ўтмай 48-ремонт-қурилиш участкасида ревизия бошланди.

— Тафтишчиниям, ташвишниям мана шу бошлаб келди! — қўлларини бигиз қилиб кўрсатарди Асан оғани прораб Василий Цхе.

— Бўлмаса-чи, кексайганида жимгина юра қолса бўлмасмикан-а! — унинг сўзини маъқуллайди катта инженер Сония Гарифулина.

— Нима бўлсак, пешонамиздан кўрдик, азизларим, — юпатади ремонт-қурилиш участкаси бошлиғи Қоплон Нормуҳамедов.

Тафтиш узоқ давом этди. Кун сайин ғалвир сувдан кўтарила борди. Ғалвирга биринчилардан бўлиб Ниёзи Ягяев илинса бўладими?!

У Янгийўлдаги «УНР-980»да автогрейдер машинисти бўлиб ишлаб келади. Ойига 300 сўмгача маош олади. Бу ерга эса асфальтловчи деб расмийлаштиришибди-л, азаматлар. Оз эмас, 3275 сўм иш ҳақи ёзишибди. Ҳотамтойликлари тутиб кетиб, унинг курортда, командировкада бўлган кунларига ҳам талай пул тўлашган, эмиш! Худди шу тақлид саҳийлик билан Новомихайловск йўл қурилиш-ремонт участкасида экскаватор машинисти ёрдамчиси бўлиб ишлаб келаётган Александр Овчинниковга 1345 сўм маош ёзишибди. 48-ремонт-қурилиш участкасида ҳеч қачон экскаватор бўлган эмас-ку, Овчинников экскаваторчилик қилганмиш-а! Ким бўлсанг ҳам инсоф билан бўл, дейдилар. Уялиш керак!

Бундай қалбаки ҳужжатларга исм-фамилиялари тиркалиб, эл-юрт нафратига сазовор бўлган электрик Аблаз Усмонов, тракторчи Виктор Климовларни таъриф-тавсиф қилмай қўя қолайлик. Прораб Василий Цхе кабилар билан ҳамтовоқ бўлганларидан минг пушаймон қилиб юришибди.

Яқинда тафтишчи ғалвирни сувдан батамом кўтариб бўлди. Ғалвирдаги энг яхлит ўлжа — 58,4 минг сўмлик қилинмаган ишни қилинди деб ёзилгани-ю, ҳар хил ҳийла-найранглар билан давлатнинг 15,6 минг сўми совурилгани бўлди.

Тафтишчи ўзи тўплаган 200 варақли ҳужжатларни қўлтиқлаб Янгийўл шаҳар прокурори ҳузурига йўл олди. 48-ремонт-қурилиш участкасида эса ишдан кўра шовқин-сурон авж олганича турибди.

Фельетонимизга сўнгги нуқтани қўйиб, сўзни Янгийўл шаҳар прокурорига берамиз.

Усмон ЮСУПОВ.

А. И. ТУРКОВ

Шу йил 25 май куни тўқимачилик саноатининг ветерани, 1940 йилдан КПСС аъзоси, республика миқёсидаги шахсий пенсионер Алексей Иванович Турков узоқ давом этган бетобликдан сўнг 87 ёшида вафот этди.

А. Турков 1892 йил 30 мартда Қўқон шаҳрида туғилди. Ўз меҳнат фаолиятини 1914 йилда Серпухово йигирув фабрикасида бошлади. Бу ерда у турли инженерлик-техник лавозимларида ишлади.

1933 йилда СССР Енгил саноат халқ комиссарлигининг фармойиши билан Тошкентда қурилаётган тўқимачилик комбинатига юборилди. У комбинатнинг 1-йигирув фабрикасида техноруқ, 2-йигирув фабрикасининг бош инженери, 2-йигирув-тўқув фабрикаси бош инженерининг ўринбосари, сўнгра комбинат бош инженерининг ўринбосари бўлиб ишлади.

А. И. Турков пенсияга чиққандан сўнг комбинатда техника бўлимининг ахборот бўйича инженери сифатида хизмат қилди.

Кўзга кўринган мутахассис А. И. Турков Ватанимизда ишлаб чиқарилган юмшатиш-титиш агрегатларини яратиш ва ўзлаштиришда фаол иштирок этди. 1952 йилда у Давлат мукофотига сазовор бўлди. У корхонанинг тикланишида, ривожланишида катта ҳисса қўшди, техника тараққиётини тағбиқ этишда ҳар томонлама кўмаклашди.

Партия ва ҳукумат А. И. Турковнинг Ватан олдидаги хизматларини юксак баҳолади. У Меҳнат Қизил Байроқ, «Ҳурмат Белгиси» орденлари, медаллар, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланди.

Тошкент тўқимачилик комбинатининг бутун шонли йўли партиянинг содиқ фарзанди А. И. Турков номи билан боғлангандир. Дилкаш, ғамхўр инсон А. И. Турковнинг ёрқин хотираси қалбларимизда абадий сақланиб қолади.

Бир группа ўртоқлари.

БУХОРО ОЗИҚ-ОВҚАТ ВА ЕНГИЛ САНОАТИ ТЕХНОЛОГИЯ ИНСТИТУТИ
профессор-ўқитувчилар составидаги
ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудирлари: физика, қишлоқ хўжалик машиналари, саноат ва граждан бинолари архитектураси;

кафедра профессорлари: озиқ-овқат саноати корхоналарининг ускуналари ва технологияси, тармоқ саноати экономикаси, химиявий толалар технологияси;

кафедра доцентлари: КПСС тарихи (2 ўрин), илмий-коммунизм, иқтисод (4), сиёсий иқтисод (2), тармоқ экономикаси (2), физика (2), математика (2), умумий теплотехника, қурилиш конструкциялари, химия (2), чизмачилик ва чизма геометрия, қишлоқ хўжалик машиналари, металлшунослик, озиқ-овқат ишлаб чиқариш машиналари ва аппаратлари, педагогика ва психология, саноат ва граждан бинолари архитектураси.

кафедра катта ўқитувчилари: педагогика ва психология, гидравлика ва гидромашиналар, материалшунослик, умумий электротехника (2), маҳсулотлар технологияси, умумий овқатланиш технологияси, озиқ-овқат ишлаб чиқаришнинг аппаратлари ва процесслари, таълимнинг техник воситалари (2), саноат ва граждан бинолари архитектураси (3), қурилиш фанларини ўқитиш методикаси, машинасозлик фанларини ўқитиш методикаси, қурилиш конструкциялари (4), темир-бетон конструкциялари, металл конструкциялари, грунт механикаси ва пойдевор асослари, ёғоч ва пластмасса конструкциялари, қурилиш ишлаб чиқариш технологияси, металл кесадиган станоклар, процесслар назарияси, табиий ва химиявий толаларни йигириш ускуналари технологияси, тўқимачилик машиналарини лойиҳалаш асослари, тўқимачилик корхоналарини ташкил этиш ва планлаштириш, толали материалларнинг механик технологияси.

кафедра ассистентлари: физика (2), математика (2), қурилиш конструкциялари (3), саноат ва граждан бинолари архитектураси (2), химия (2), электротехника (2), умумий теплотехника, гидравлика, машина ва механизмлар назарияси, назарий механика, қурилиш ишлаб чиқариш технологияси, процесслар назарияси, табиий ва химиявий толаларни йигириш ускуналари технологияси, жисмоний тарбия (3).

Конкурс муддати — 16 июнгача.

Мурожаат учун адрес: Бухоро шаҳри, Ленин комсомоли проспекти.

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА
27, 28 май соат 19.30 да
ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ
Ж. ЖАББОРОВ асари.
И. АКБАРОВ музикаси.

«ТЎЙДАН ОЛДИН ТОМОША»

(2 парда, 5 кўринишли музикали комедия)

Саҳналаштирувчи режиссёр — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист А. РАҲИМОВ.
Дирижёрлар — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Н. Халилов, Э. Тошматов.
Рассом — А. ЖИБОЕДОВ.
Концертмейстер — М. ФУРМАН.
Хормейстер — К. САЪДУЛЛАЕВ.
Балетмейстер — Ш. АҲМЕДОВ.
Режиссёр ассистенти — Р. МУҲИДДИНОВА.
БИЛЕТЛАР СОТИЛМОҚДА.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 27/V да **Этик кийган мушук** (12.00), **Корсар** (кечқурин), 29/V да **Спартак.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 27/V да **Ганг дарёсининг қизи,** 29/V да **Келинлар қўзғолони.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 27, 28/V да **Тўйдан олдин томоша** (премьера).

«Ёш ленинчи» газетаси редакцияси ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти коллективлари нашриёт шофёри

Баҳром ЮСУПОВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оиласига чуқур таъзия изҳор қилади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000. Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45 32-53-04 редактор ўринбосарлари — 33-79-14 32-53-05 33-06-83, 32-55-04 масъул секретарь — 33-44-55 32-55-05 секретариат — 33-72-83 32-53-06; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69 32-53-97 32-57-19 марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70, халқаро ҳаёт — 32-54-18 саноат транспорт ва капитал қурилиш — 33-47-80 32-53-14 32-54-09 қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36 32-54-35 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-26 фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-57-21 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-54-27 32-55-17, 32-54-26; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-18 32-53-20 32-53-21 32-54-13 иллюстрация — 32-57-22 коммунистик тарбия — 32-54-29 стенографистка — 33-73-43 32-54-05 жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ ККАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 5-19-71; Сирдарё — 2-09-70; Сурхондарё — 3-55-35; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 4-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 01994. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Е. — 120.